

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejeman:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge države	K 35—
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priključi za odgovor dopisnica ali znak. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Boji v tirolskih gorah.

LJUTI, ZA ITALIJANE NEUSPEŠNI BOJI V TIROLSKIH GORAH. JUNAŠTVO NAŠEGA CELJSKEGA PEŠPOLKA.

Dunaj, 8. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo:

Italijansko bojišče.

Italijani so včeraj popoldne na celi fronti z močnimi silami napadli visoko planoto Folgarija; napad je bil, kakor vsi prejšnji, krvavo odbit. Ljut boj je divjal za neko našo oporišče, severo - vzhodno od hriba Maronia. Tu so jurisali trije italijanski bataljoni v gostih vrstah, vdrl so skozi razbite ovire, oddelki gorencavstrijskega pešpolka št. 14 pa so jih z bajonetom zopet ven vrgli. Ves napad se je končal z begom Italijanov v njihove prvotne pozicije.

V severnem delu doberdobskega odseka je sovražnik zopet brezuspešno napadal. Pri Selcah so pregnali oddelek pešpolka št. 87 Italijane iz nekake, v njihovi bojni črti se nahajajočega kamnoloma, odbili protinapad ter razstrelili sovražne pozicije.

Nomestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

BOJI ZA DOBERDOBSKO PLANOTO.

Uradni komunikacije poročajo, da so bili Italijani zopet odbiti v bojevanju za Doberdobsko planoto, in sicer to pot v severnem delu doberdobskega odseka, pri Selcah so pregnali oddelek 87. pešpolka Italijane iz kamnoloma, ki se nahaja v njihovi bojni črti; Italijani so izvršili protinapad, a bili so odbiti in vrli vojaki 87. pešpolka so se razstrelili sovražne pozicije.

Selce spadajo v občino Ronki, davčna občina je Vermeljan - Selce, oba kraja se pogostoma navajata v bojih z Doberdobsko višino.

V težkem boju pri Selcah se je odlikoval, kakor razvidno iz komunikacije, 87. pešpolk, to je naš spodnještajerski polk, ki je v mirnih časih štacijoniran v Pulju.

BOJI NA PLANOTI FOLGARIA.

Boji na visoki planoti Folgaria trajajo dalje. Italijani delujejo tam z močnimi, številnimi četami, ofenziva e bila dobro pripravljena, ali popolnoma se je izjalovila.

Obramba Tirolske, položena v roke kavalerijskega generala plem. Dankla, zjamčuje, da se bodo razbili vsi, še morebitni poskusi Italijanov, da bi prodrli čez obmejni plot, kateri je postavljen proti njim.

TRSTA ITALIJANI NE NAMERAVAJO UNIČITI. Gorica in okolje najmočnejša utrdba na svetu.

Amsterdam, 8. oktobra. Reuterjev urad poroča iz Vidma: Navada Avstrijev, da uničijo vse kraje, katerih ne morejo držati, celo takrat, ako niso imeli niti najmanjšega upanja, da bi obdržali kak kraj, je spravila italijansko vojno vodstvo do sklepa, da je spremenilo svoj načrt glede Trsta, da ne naperi na to mesto svojih uničevalnih topov.

Italijani puste, kadar zavzamejo utrjeno mesto Gorico in veliko skalnato taborišče okoli mesta, Trst na desni strani in bo mesto odrezano od ostale Avstrije. (To poročilo spominja močno na basen o »kislelem grozdju«.)

Z ITALJANSKEGA BOJIŠČA.

Profesor Lovrič piše z dne 28. septembra:

Dne 19. septembra je naša obhodna straža vjela štiri Italijane, ki so stražili južno od K. Naša artiljerija je drugi dan z izredno točnostjo obsipala cesto pri G. in sovražne okope pri S. P. in D. Sovražnik je bil prisiljen, da z velikimi izgubami izprazni okope pri D. Sovražna težka artiljerija je besnela v odseku K. Naša je odgovarjala z isto ljutostjo in prisilila Italijane, da so izpraznili eno postojanko. Sovražnik je pustil za seboj nekoliko mrtvih in ranjenih. Tudi pri D. je sovražni ogenj silno divjal. Poskusi Italijanov, da bi se približali našim pozicijam, so bili junaško odbiti.

Na dan 21. septembra so razorali naši italijanska tehnična dela pri P. Vrnili so se srečno k svojim in poleg raznega vojnega materiala, so prinesli s seboj še deset sovražnih pušk. Isto noč so naši junaški Dalmatinci izvršili jako delikatno in nevarno nalogo. Velike važnosti je bila ta naloga in uspela je sijajno na veliko zadovoljstvo naših predstojnikov. Naša patrulja se je priplazila do G., razorala od sovražnika zapuščene okope in našla v bližini 20

mrtvih, še nepokopanih Italijanov, nato se je vrnila z bogatim vojnim plenom. Ko se je isti dan izvedelo, da se sovražnik zbira v kraju C., je naše topovje vzbesnelo in prisililo Italijane, da so morali z velikimi izgubami nemudoma zapustiti ta kraj.

Dne 22. septembra je sovražni ogenj obsipal P. V. in ostale višine. Rezultat ničev. Ta dan se je oglasilo prostovoljno 40 vojakov, da uničijo tehniške utrdbe, ki so jih bili Italijani izdelali nasproti našim pozicijam. Podjetje je uspelo. Utrdbe so bile uničene, padlo je 12 Italijanov, trije so bili težko ranjeni, 20 je bilo vjetih. Vjetniki so rekli, da so italijanske izgube še mnogo večje. Od naših je padel eden, trije so bili lahko ranjeni.

Sovražni topovi so dne 23. septembra, kakor navadno, obsipavali razne kraje z ognjem, naše patrulje pa so v odseku S. M. iznenadile sovražnika, pregnale oddelke in prinesle s seboj 155 italijanskih pušk. Drugi dan so naši Italijanom na drugem mestu vplenili 37 pušk, naša artiljerija pa je uničila sovražniku eno strojno puško.

Dne 25. septembra je naš ogenj prisilil Italijane, da so zapustili dela okoli okopov, vzeli smo jim 22 pušk. Pri P., ko se je izmenjeval sovražnik, ga je naš ogenj primoral k begu, brez ozira na to, da je moral pustiti za seboj mnogo pušk in drugega vojnega materiala. Sovražni ogenj se je zaman vsipal na prostor P., naša artiljerija je zopet razbila italijansko strojno puško in spravila v molk eno sovražno baterijo . . .

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. oktobra. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana:

5. oktobra. V tonalskem odseku se je povzpel neki naš gorski oddelek na strmi vrh Torrióna (pričetak doline Strino), je pregnal od tam neke sovražne oddelke, ki so se tam vgnezdili in je razrušil pričeta obrambna dela. Pred ljutim ognjem sovražne artiljerije se je umaknil v svoje črte nazaj. Naše baterije so streljale na dohode na Torriónu in so ovirale s tem, da bi ga sovražnik zopet zasedel. V dolini Fella je bil odbit neki sovražni napad v noči na 4. oktober na naše pozicije ob Pontebanskem potoku. Na Kraški planoti navadna artiljerijska delavnost. Na tržaški progi, med Nabrežino in Sv. Ivanom, se vrši, kakor sporočeno, živahen promet vlakov.

6. oktobra. V dolini Terragnolo je zasedla ena naših kolon na cesti

v Rovereto dne 5. oktobra kraje Camperi, Alla in Volta ob Rosso del Sommo (visoka planota Folgarije). Sovražnik je izpraznil urno tudi sednji kraj Piazza in se je umaknil proti Potrichu, preganjal ga je učinkovit ogenj naše artiljerije. Do malih spopadov je došlo pri Filonu des Solas na sedlu med Fello in Dogno, južno - zapadno od Leopoldskirchna, kakor tudi proti Petovljam na severnih obronkih goriškega Krasa. Sovražnik je bil odbit; pustil je nekaj vjetnikov v naših rokah.

Italijanski vojni stroški.

Rim, 8. oktobra. V račun izdatkov vojnega ministrstva je postavljenih vsled kraljevske odredbe zopet 400 milijonov lir.

Italijanski parlament bo sklican koncem novembra ali začetkom decembra.

Rim, 8. oktobra. Listi naznanjajo kratko zasedanje italijanskega parlamenta, ker so bila dovoljena izredna pooblastila vladi in izredne pravice glede budžeta in v državni upravi samo do konca 1915 in jih bo treba najbrže podaljšati.

Predno pa bo sklican parlament, si zagotovi vlada, da bo zasedanje brez posebnih incidentov, da bodo nasprotniki vojne molčali. Zato pa se jim vlada v zadnjem času tako laska in zato vabi Giolitti v kabinet.

V goriško-gradliščanskem zasedenem ozemlju.

Več poročil smo čuli iz ozemlja, ki so je zasedli Italijani na Goriško-Gradliščanskem. Nekatera se glase ugodno, večina pa zatrjuje, da Italijani ne prihaja, kakor je tolikokrat naznanjal izza meje, kot odrešitelj, marveč kot krut tiran. Italijane posebno jezi, da se jim niso Furlani vdali kar z vriskom in prijateljskim obhomom, da niso na ves glas zaklicali »Evviva l'Italia!«, ko je pridnala preko črno - žolthi mejnikov italijanska himna in ko je zavihrala na furlanskih tleh italijanska zastava. Skoro bolj mirno se je izvršilo zasedenje na slovenskih tleh, kolikor so sploh vdrl v slovensko zemljo. Slovenec je pač miren in - potrpežljiv in prepričanje ima, da nastalo novo stanje v njegovih krajih bo trajalo nekaj časa, pa premine in vrnejo se prejšnji časi. Med Slovence so prišli Italijani najprvo v Brdih in gori na Kobariškem. V treh sloven-

skih občinah v zapadnih Brdih imajo že svoje »sindake«, kar prejšnji župani so se spremenili v sindake, bolj divje je bilo v veliki koiščanski županiji in Števerjanu. Kako je v Kobariču, o tem je naša javnost že zadostno podučena, istotako je v Kobariškem Kotu, čuli pa smo tudi od tam grozovitosti. Italijani so oblublili sem čez mejo samo dobroto, ko so pa prišli, so pograbili vso dobroto, ki so jo našli, in niso držali svoje besede, kakor je sploh še niso nikoli . . .

Včeraj smo priobčili poročila raznih furlanskih internirancev, ki pa so se mogli vrniti preko Švice na avstrijska tla, ker, kakor znano, so Italijani spočetka v Furlaniji pobrali vse, mlado in staro, potem pa so spustili vse one, ki niso dosegli še 18. leta in ki so presegli 50. leto. In ti pripovedujejo! Med drugim tudi to, kako porabljajo Italijani svoje ljudi, ki so poprej živeli v Avstriji, ki se jim je tukaj dobro godilo, v to svrhu, da jih informirajo o razmerah in jim pokažejo ljudi, katere treba prijeti, ker da niso prijatelji Italijanov. Imajo pa s seboj seveda tudi irredentiste iz Primorja, ki so sedaj že odrešeni, in ti jim kažejo in razlagajo, kaj in kako naj store, da bo večja glorijska Italije in sladkejša njihovo maščevanje. Pa tudi doma so še ostali elemeti, ki so se vžgali ob prihodu italijanskih čet, jim šli nasproti in jim sedaj izbornu služijo.

Ta Furlanija! Koliko bojev je bilo v njej zadnje desetletje za avstrijsko in za italijansko misel! Goriško-gradliščanske glavarje dr. Faidutti imajo zapisanega za vzdrževalca in gojitelja avstrijske misli med Furlani in vendar se je rodil v Benečiji in bil goreč mladenič v Vidnu. Bile so pogostoma velike patrijotične slavnosti, pogostoma je bil navzoč tržaški namestnik, z lepimi, iz srca prihajajočimi čustvi so odhajale na Dunaj na najvišje mesto brzojavke, ki so pričale o stalni lojalnosti in vdanosti furlanskega ljudstva. Ali ob takih prilikah je sikala kača irredentizma v Trstu in Gorici in kmalu smo čuli, da bo na primer v Červinjanu velika slavnost v prid »Lege«. Kar je moglo oditi iz Gorice in Trsta irredentistov, vsi so prišli, prišli so posamezni njihovi privrženci, raztrošeni po deželi, in vršilo se je veliko slavlje z namenom: ubiti patrijotične prireditve vtiske med ljudstvom. In Červinjan je ob meji! Kar tja čez se skoči, pa se zakriči: »Evviva l'Italia!« Tako je bilo. Mi samo zabeležimo, kar se je godilo. To pa treba v razumeva-

LISTEK.

Odvetnikova skrivnost.

Angleški spisal J. K. L e y s.
(Dalje.)

»Sedite, lady Boldonova, je strogo zaukazal sodni predsednik. »Dvomim sicer, da so Vam velikodušni razlogi narekovali izrečene besede, toda, Vam ni dovoljeno, pomagati na tak način v razpravo. Če se še enkrat oglašate, ne da bi Vas bil kaj vprašal, se boste morali odstraniti iz dvorane. Vi, obtoženec Thesiger, torej pravite, da niste krivi umora . . .«

Nadaljnje razpravljanje je bilo kratko in zastopnik obtožilne oblasti je skrčil prvi del obtožnice na to, kar je Thesiger sam priznal.

»Dalje,« se je predsednik vnovič obrnil do Thesigerja, »ste obdolženi, da ste dne 14. septembra umrlemu odvetniku Feliks v zeli listino,

namreč oporoko pokojnega Rikarda Boldona in to oporoko skrili. Ali se čutite krivega?»

»Kriv sem,« je mirno odgovoril Thesiger.

»Obeh dejanj ste torej krivi?»

»Da!«

Lady Boldonova je s solznimi očmi pogledala na Hugh. Nagnila se je k njemu in mu hotela nekaj reči, a Hugh se je delal, kakor da tega ne vidi in je nepremično zrl predse.

»Lahko sedete,« je dejal sodnik, a je pri tem Thesigerja gledal tako vprašujoče in prodirajoče, kakor bi mu hotel povedati, da mu ni verjel nobene besede.

Začelo se je potem zasliševanje lady Boldonove, ki ni bilo dolgo, ker je obtoženka s komaj slišnim glasom izjavila, da ni kriva in ni vedela nič posebnega povedati.

Zastopnik obtožne oblasti, ki je sedaj dobil besedo, je govoril mirno in stvarno. Pojasnil je najprej, oporoko pokojnega Rikarda Boldona, popisal, kako presenečen je bil ves svet, čuvši, da je Boldon svoji ženi zapustil ves užitek posestva Roby Chase, in pojasnil razmerje med Ado

Boldonovo in Hughom Thesigerjem. Lady Boldonova in Hugh Thesiger sta imela največji interes na tem, da izgine druga oporoka, vsled katere izgubi lady Boldonova bogato posestvo, če se drugi poroči. Nadalje se je govornik skliceval na Thesigerjevo priznanje, češ, pokojni Feliks je hranil drugo Boldonovo oporoko, Thesiger je zato spravil Feliksa s kokainom v nezavest in odnesel oporoko. Proti lady Boldonovi sicer ni nobenega dokaza, a to je očitno, da je bilo prav nji najbolj na tem, da izgine druga oporoka. Iz tega pa se da sklepati, da je lady Boldonova v tej ali oni zvezi s smrtjo odvetnika Feliksa, najbrž celo provzročiteljica. Sicer je lady Boldonova hotela nase prevzeti vso krivdo, vendar je bilo očitno, da je to hotela le zato, da bi pomagala obtoženemu Thesigerju. Ta je pač priznal svojo krivdo, a stvar s tem še ni popolnoma pojasnjena. Treba je torej zaslišati prič, zlasti tudi z ozirom na to, da je policija v pisalni mizi lady Boldonove našla drugo oporoko pokojnega Rikarda Boldona.

Zasliševanje prič je bilo dolgo

in tudi dolgočasno. Odvetnik Soames je s spretnimi vprašanji pripravil starega pisarja Faneja do tega, da je rekel:

»Ko sem prišel ob polpetih popoldne v pisarno, se mi je zdelo, videč odvetnika Feliksa, da je živ in da le spi.«

»Ali bi bili Vi takoj poklicali na pomoč, če bi se Vam kaj sumljivo zdelo?»

»Prav gotovo; to se vendar ob sebi razume!«

»Vi pa niste nikake pomoči poklicali . . .«

»Seveda ne. Še na misel mi ni prišlo, saj nisem videl nobenega povoda, da bi klical na pomoč.«

»Prav! Sedaj pa še nekaj. Ali Vam je kaj znano o kaki oporoki Rikarda Boldona in ali bi jo Vi spoznali?»

»Seveda bi jo spoznal, če bi jo videl,« je odgovoril Fane in ko mu je bila predložena druga oporoka, je dostavil: »To je moj rokopis!«

»Ali Vam je znano, zakaj po smrti Rikarda Boldona ni bila ta oporoka razglašena?»

»Ne.«

»Ali Vam je znano, kdo jo je imel shranjeno?»

»Ne.«

»Ali sploh veste, kaj se je z njo zgodilo, ko ste jo dali iz rok?»

»Tudi tega ne vem.«

»Še tega ne, če je ostala v rokah pokojnega odvetnika Feliksa, ali če jo je komu drugemu izročil?»

»Še tega ne vem.«

»Ali je lady Boldonova vedela za to drugo oporoko?»

»Morda je kaj vedela, morda ne — meni to ni znano.«

»Kdaj ste to listino zadnjikrat videli?»

»Ko sem jo prepisal in prepis izročil gospodu Feliks, predno je bila podpisana.«

»Vi torej nič ne slutite, kdo je imel po smrti Rikarda Boldona to oporoko v rokah?»

»Ne.«

S tem je bilo končano zaslišanje pisarja Faneja in na vrsto so prišle druge priče in različni izvedenci ter policijski funkcionarji. Po njih zaslišanju je sodnik za pol ure pretrgal obravnavo.

(Dalje prihodnje.)

nje, zakaj Italijani z nekaterimi Furlani tako kruto postopajo in zakaj žive drugi v miru. Zakaj so ogromno večino duhovnikov odgnali, pustili pa nekatere čisto v miru. Zakaj, je po tem, kar smo povedali, čisto jasno...

Tisti informatorji italijanske armade, tisti bivši irredentisti, imajo še eno željo, da bi se skoro prišli v Gorico in Trst in se tam maščevali nad raznimi Slovenci. V Milanu so imeli poseben politični urad, kjer so bili čisto natančno opisani vsi slovenski politiki in narodni delavci iz Primorja. In kako lepo bi bilo v Gorici in Trstu! Kar odprli bi svoje zapiske in »odrešene« bi kazal osebe, katere naj zadenejo italijanske svinjenke, ali pa se jih obesi na najbolj vidnem kraju v mestu!...

Najvažnejši kraji, katere so zasedli Italijani v Furlaniji, so: Krmin, Gradišče, Cervinjan, Tržič. Ubogi Gradiščani dol ob morju trpi, morda so se kopali letos tam italijanski oficirji in kralji. Slovenske občine in gradiščanski političnem okraju so: Medana, Biljana, Kožbana v Brdih in Doberdob in Devin v tržiškem političnem okraju.

Medana šteje okoli 1000 prebivalcev, Biljana okoli 1400, Kožbana okoli 1300, Doberdob okoli 700, Devin okoli 700; torej bi bilo skupno 5200 oseb. Ali iz vseh teh vasi je polno vojakov, mnogo jih je odšlo poprej, Doberdob je prazen, ostalo je prebivalstva največ v zapadnih Brdih, to je v občinah Medana, Biljana, Kožbana.

Na zasedenem ozemlju so dalje: Kojško, Števerjan, Ročini, Ajba, kos tolmarskega okraja, bovški okraj, kobariški okraj, prizadete so po vojni posebno hudo občine: St. Andrež, Sovodnje, Miren, Podgora, Solkan, Deskle, Kanal, Kal, Sv. Lucija, del

komenskega okraja, Opatjeselo, Gorica, tako - le okoli 90.000 priških Slovencev trpi sedaj posebno vsled vojne s strani verolomnega bivšega zaveznika.

Krmin je lep, prijeten kraj, milo podnebje. Tam je županovale baron Locatelli, v dvornih krogih znan, čislani plemenitaš. Rajski nadvojvoda - prestolonaslednik je večkrat pohitel iz Miramara, kadar je bival tam, v Krmin, posetiti Locatelli jevo družino. V Krminu smo imeli slovensko šolo Ciril - Metodove družbe. Krmin je važen izvozni trg. Brisko sadje se je izvažalo od tam v Galicijo in Rusijo. — Sedaj ima Krmin »sindaca«. »Sindaco« je neki Perisini, znan irredentist. Krmin šteje okoli 6000 prebivalcev. V Krminu je okrajna sodnija. Predstojnik sodnije je bil Slovenec, predstojnik poštnega in brzojavnega urada tudi Slovenec. Krmin je tik ob meji!

Gradišče ob Soči je sedež okrajnega glavarstva. Gradišče je znano v glavnem zbog kaznilnice. Slovenskega življa je bilo v Gradišču vedno nekaj, imeli smo tam zadnja leta tudi slovensko bralno društvo. Gradišče šteje okoli 4000 prebivalcev.

Cervinjan je važna obmejna železniška postaja. Ima nekaj nad 3000 prebivalcev.

Tržič, velik industrijski kraj ob morju, mesto bodočnosti v Goriško - Gradiščanski, pomožna luka tržaške. Tržič je zadnja leta rapidno rasel. Tam je bila lepa velika ladjedelnica, tvornice Adrije, tovarne bombaževine, kož, usnja, olja, smole, bičevnikov, sveč, barv, barvnih ekstraktov, kavnih surogatov itd. Tudi slovenski živeli je tam že močno udeleževal, bili smo na tem, da mu damo trden temelj...

daj se nahaja zopet trdno v naših rokah. Takisto smo jugo - zapadno Olike v bližini. Boju vrgli nadmočne ruske sile nazaj, pri čemer sta se posebno odlikovala pešpolk št. 89 in teški domobranski pešpolk št. 31. Jako ljubi bo se je vršil tudi severno Olike. Severno in severovzhodno Kokila je pridobil naš protinapad znova na prostoru. Iztrgali smo sovražniku vasi Lisovo in Galicija. V celem je bilo v večeršnjih in predvečeršnjih bojih na volnjskih tleh vjetih kakih 4000 Rusov. Sovražnik je imel zelo velike izgube.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

RUSKI NAPADI NA HINDENBURGA ODBITI. — NAPREDOVANJE LINSINGENOVH ČET.

Berolin, 8. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 8. oktobra: Vzhodno bojišče.

Armada skupina generala feldmaršala von Hindenburga.

Ruski napadi severno od Kozjanov in južno Višnjevskega jezera so odbiti.

Armada skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarškega.

Položaj je neizpremenjen.

Armada skupina generala von Linsingena.

Pri Nevelu in Omitu, jugozapadno od Pinske, smo pregnali ruske posadke. Naš napad v okolici severozapadno Čartorijska napreduje.

Nemške čete armade generala grofa Bothmerja so odbile več ruskih napadov.

Vrhovno armadno vodstvo.

POLOŽAJ NA SEVERNEM BOJIŠČU.

Iz vojnega poročevalskega stanja javljajo z dne 8. t. m.: Armade generala Ivanova so začele včeraj na vzhodnogališki in volinjski fronti enoten napad, ki se je ob naših linijah po ljutih bojih popolnoma razbil. Na gališki fronti so Rusi najbolj pritiskali na severozapadno ozemlje Tarnopola. Tu stoječe čete so Ruse odbile. V Volinju so bili večji boji severozapadno Kremjenja in Olyke. Ruski napadi v prostoru Tarnopol-Kremjenec so bili obrnjeni na zvezo med fronto ob Strypi in med fronto ob Ikvi. Tod je že minoli mesec ruska ofenziva poskušala svojo srečo. Boji pri Olyki so veljali jedru naših pozicij ob Putilovski, a so se zopet izjalovili. Armada skupina Linsingen dela med spodnjo Putilovko in Jazjoldo in izganja sovražnika sistematično iz notranjega dela Polezije. Do zadnjega so tod na naši strani delali samo konjeniki in legijonarji, a ker so nastopila močna ruska ojačenja, je armada skupina Linsingena dobila nalogo, da prežene Ruse iz Polezije in jo vzlic velikim težavam dobro in hitro izvršuje.

Na bukovinski in besarabski fronti.

Iz Černovic javljajo, da postaja boji severovzhodno Černovic in na besarabski fronti čedalje hujši. Sovražnik zapravlja mnogo municije, a njegovi napori so povsem brezuspešni. Naša artiljerija je prisilila Ruse, da so se umaknili. Tekom boja se je konstatiralo, da je na ruski strani mnogo japonskih topničarjev. Ruski letalci so vrgli na Černovice pet bomb, ki pa so le malo škode povzročile.

ZAPADNO BOJIŠČE.

FRANCOSKI NAVALI NA CHAMPAGNI SO V ČETRTEK PO NEHALI.

Berolin, 8. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 8. oktobra: Zapadno bojišče.

Po brezuspešnih dne 5. in 6. oktobra izvršenih poskusih predreti našo fronto, je bil včerajšnji dan v Champagni razmeroma miren. Del jarka vzhodno od pristave Navarin, ki so ga imeli Francozi že zasedene, smo izčistili dopoldan s protinapadom, pri čemer so nam prišli v roke vojni vjetniki in dve strojni puški. Ponoči nas je na posameznih mestih napadla pehota, ki pa je bila povsod odbita. Pri nekem uspešnem sunku na eksponirano sovražno pozicijo južno od St. Marie à Py, smo vneli šest sovražnih častnikov in 250 mož. Vzhodno od Argon pri Malincourt smo z razstrelitvijo podrli več sovražnih rovov za mine.

Vrhovno armadno vodstvo.

Položaj na Balkanu.

Privatne vesti hočejo vedeti, da je Bolgarija že izročila Srbiji 24urni ultimatum. Na Dunaju se označujejo te vesti za preuranjene. Treba je počakati, da pride oficijalno poročilo o korakih, ki jih misli Bolgarija sedaj najprej storiti. Zdi se, da mobilizacija še ni popolnoma gotova in da se želi Bolgarija pred odločilnim korakom še pomeniti s svojimi sosedami, Grško in Romunijo. Odnosaji Bolgarije napram tema dvema državama niso prijateljski. Romunija in Grška dobro čutita grehe bukarškega miru in vprašanje Dobruže ter Kavale in Sereša se ne dajo spraviti tako gladko s sveta. Bolgarija bi si naravno rada zagotovila nevarnost obeh sosed — ali se ji to posreči, ali ne, se še ne da spoznati.

Na Grškem so sedaj vsekakor ustvarjeni ugodnejši predpogoji. — Novi kabinet Zaimis je ministrstvo odkrite in zanesljive nevarnosti, vsaj v tem smislu, da se Grška ne bo dala zapeljati od četverozvezke k nepremišljenim korakom in da se ne čuti že a priori vezano po svoji pogodbi s Srbijo. Ali bo imel nastop bolgarskih čet v Makedoniji kak vpliv na to principijalno stališče, ali ne, se bo še pokazalo. Ne smemo prezreti, da so Grki glede nekaterih makedonskih zadev (Gjevgjeli, Doiran, Bitoli) jako rahločutni. Preobrat na Grškem je sicer entento silno razburil. Angleški listi vale vso krivdo na kraljico Sofijo, sestro cesarja Viljema, češ, da hoče spraviti Grško pod »hohenzollernski klobuk« ter ponujajo grškemu narodu svoje čete — proti grškemu kralju.

In vendar ima ententa dovolj povoda, biti Grški, navzlic vsem dogodkom zadnjih dni, jako hvaležna. Izkrcaje njenih čet v Solunu se nemoteno nadaljuje in tudi nova grška vlada se očividno ne upa zoperstaviti temu podjetju. Poročila o številu izkrcanih čet si nasprotujejo in nazori o vrednosti in pomenu cele ekspedicije so jako različni.

Višje zapovedništvo nad bolgarsko armado je prevzel vojni minister Žekov, eden najmlajših in najposobnejših generalov. Poroča se, da šteje bolgarska armada okrog 400.000 mož in da sme računati na podporo Turkov, ki pripravljajo za Balkan četrtmilijonsko vojsko.

ODHOD ČETVEROZVEZNIH ZASTOPNIKOV IZ SOFIJE.

Sofija, 7. oktobra. Zastopniki četverozveznihih sil so z osemim poslanstvom in drugimi pripadniki njihovih držav odpotovali zvečer s posebnim vlakom. Rusi so šli čez Ruščuk, ostali čez Dedeagač. Na kolodvor so se prišli posloviti: generalni tajnik v ministrstvu zunanjih del v imenu vlade, šef političnega kabineta in v kraljevem imenu generalni adjutant Savov. Dva uradnika ministrstva zunanjih del sta do meje, to je do Ruščuka in Dedeagača spremljala odhajajoče poslanike.

Bolgarski poslanik v Nišu.

Sofija, 8. oktobra. Bolgarski poslanik v Nišu, Čaprašikov, je zapustil Niš in danes dopoldne v Čaribrodu stopil na bolgarska tla.

Srbija in Bolgarija.

Geneva, 8. oktobra. »Temps« javlja, da je srbski poslanik v Sofiji ministrskemu predsedniku utemeljil svoj odhod s tem, da je še v času, ko so se vršila v Sofiji diplomatska pogajanja, prišlo nad Niš bolgarsko letalo in metalo bombe na mesto.

General Žekov, zapovednik bolgarske armade.

Sofija, 8. oktobra. Kralj je poslal ministrskemu predsedniku dopis, v katerem mu kot najvišji poveljnik vse oborožene sile naznanja, da je za višjega poveljnika armade imenoval vojnega ministra generala Žekova.

»Ura četverozvezke«.

Lugano, 8. oktobra. »Secolo« prijavlja pod naslovom »Ura četverozvezke« članek, v katerem pravi: »Nobena zaveznica se ne sme umakniti dolžnosti, da poseže v vojno na korist Srbije.«

Rusija in Balkan.

Kodanj, 8. oktobra. »Reč« piše, da bo Rusija še ta mesec zahtevala od vseh balkanskih držav, naj se končno odločijo ali za ali proti Rusiji.

Skrbi v Londonu in Parizu.

Nemški listi javljajo, da vlada v Parizu in v Londonu pesimistično nazaruje glede Balkana. Grškemu kralju ne zaupajo in imenovanje ministrstva Zaimis se smatra za zmago centralnih vlad. Francosko časopisje iz-

javljalo, da ni pričakovalo takega razvoja razmer na Grškem. Pravi vzroki odstranitvi Venizelosa še niso znani in posledice tega odstopa še nedogledne. Izključeno pa je, da bi Grška stopila na stran četverozvezke. Ekspedicija četverozvezke v Makedoniji se vzlic temu izvrši, seveda bi bila grška pomoč vso stvar olajšala. Sodelovanje Grške bi bilo morda tudi Romunsko pripravilo do tega, da bi bila vmes posegla, kar je zdaj izključeno. Dvomljivo pa je, če bi moglo katerokoli grško ministrstvo dogovorno s parlamentom, delati drugačno politiko, kakor jo je Venizelos v parlamentu označil in jo je tudi parlament odobril. — »Times« piše: Četverozveza mora odločno nastopiti. Za polovičarstvo ni več časa. — »Morningpost« pravi: Morda ni odveč, če se Greya vpraša, kdaj bo že vlada pokazala odločnost. S Turčijo in z balkanskimi državami se je od začetka vojne nerodno postopalo. Borba ob Dardanelah je draga, a to ni edina napaka, ki se je zgodila. Grey in njegovi tovariši si menda niso na jasnem, da obstoji vsa diplomatska umetnost v vojni v umni uporabi sile. — »Daily Mail« piše: Zopet enkrat je podlegla angleška diplomacija. Angleška vlada mora s tem računati, da bo v malo urah 400.000 mož bolgarske armade pripravljenih za boj. Računala bo lahko na pomoč 250.000 Turkov, ki jih ob Dardanelah ne bo treba. Grška ostane morda nevtralna, mogoče je pa tudi, da stopi na stran Nemčije. Položaj je tako resen, kakor le more biti. Središče viharja je preloženo na jugovzhod. — »Morningpost« pravi tudi sledeče: Venizelosova politika je politika neodvisnosti balkanskih držav in zavezniške zvestobe Srbiji, kraljica pa smatra Grško za malo nemško državo, ki mora služiti Hohenzollernski politiki. Najbrž ima Nemčija namen, narediti Grško z razdorom onemoglo, dočim goni Bolgarijo v izdajstvo balkanskih držav. Pravico imamo vprašati te dežele, če hočejo biti naši prijatelji ali naši sovražniki. Če je Grška naša prijateljica, naj jo naša mornarica in naša armada podpirata. Če je izročena politični stranki, ki ne zna varovati narodnih interesov, moramo deželi pomagati, da se te stranke iznebi in ji dati na razpolaganje mornarico in armado. Ni verjetno, da bi Grška popolnoma pozabila, da brez morja ne more živeti in da vladata na morju Angleška in Francija.

Izkrcanja v Solunu.

Berolin, 8. oktobra. Iz Kodanja javljajo: Po pariških poročilih iz Soluna je bilo do včeraj izkrcanih 30 tisoč mož. Izkrcanje se nadaljuje, četrta do druga poročila prerekajo. Ne prestano prihajajo novi transportni parniki. Pariški dopisnik lista »Berlingske Tidende« javlja: Prvi del v Solunu izkrcanih angleških in francoskih čet je že na potu v srbsko Makedonijo.

Chiasso, 8. oktobra. O izkrcanju francoskih in angleških čet v Solunu 5. t. m. poroča »Secolo«: Izkrcanje se je začelo ob 9. dopoldne v zapadnem pristanu, ki so ga zapustile vse druge ladje. Prvi je prišel na kopno zapovednik francoskih čet. Pozdravila sta ga zapovednik solunske trdnjave, polkovnik Messakas, in vojaški ataše francoskega poslanstva v Atenah. Izkrcano vojaštvo je na vojaškem večbališču defiliralo pred generalom Hamiltonom. Popoldne se je vojaštvo svobodno gibalo po mestu; prebivalstvo mu ni kazalo ne naklonjenosti, ne nenaklonjenosti. En del vojaštva je bil takoj poslan v Srbijo, da čuva železnico. Vojaštvo je izvrstno opremljeno. Tudi se je izkrcalo mnogo materijala, 75 topov, vozove in konje in velikansko množino municije in živil.

Berna, 8. oktobra. V Solunu izkrcana armada generala d'Amade šteje 110.000 mož. Med temi je dve tretini Francozov. Na Angleškem pripravljajo nove ekspedicije.

Novo grško ministrstvo.

V novo ministrstvo je vstopilo pet bivših ministrskih predsednikov. Reuterjev urad javlja, da je novo ministrstvo že priselilo in da bo Venizelosova stranka podpirala novo vlado, da prepreči večje zmešnjave, ker bi razpust parlamenta v času mobilizacije povzročil kaotično razmere.

Tudi Zaimis se ne bo ustavljal izkrcanju.

Hag, 8. oktobra. Londonski uradni krogi so mnenja, da se tudi ministrstvo Zaimis ne bo z vojaško silo ustavilo izkrcavanju četverozveznihih čet v Solunu, smatra se pa za izključeno, da bi Grška šla ob strani četverozvezke v vojno.

Prvi boji na srbskih tleh.

SRBSKI POSKUSI, PREPREČITI PREHOD NAŠIH ČET, SO SE PONESREČILI.

Dunaj, 8. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglajajo:

Jugovzhodno bojišče.

Prehod avstro - ogrskih in nemških vojnih sil čez doleno Drino, Savo in Donavo se je nadaljeval. — Poskusi Srbov, motiti naša podjetja, ali jih preprečiti, so se na vseh točkah ponesrečili.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

USPEHI NEMŠKIH ČET JUGOZAPADNO OD BELGRADA IN PRI RAMU.

Berolin, 8. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 8. oktobra:

Balkansko bojišče.

Prehod preko Drine, Save in Donave poteka ugodno. Jugozapadno od Belgrada smo vneli 4 častnike ter 296 mož in ugrabili 2 strojni puški. Nasproti Ramu so prišli po boju trije topovi v naše roke.

Vrhovno armadno vodstvo

POLOŽAJ NA SRBSKEM BOJIŠČU.

Vojaški strokovnjaki sodijo, da je prehod naših in nemških čet preko ogromnih barijer Save in Donave pravi vzor temeljito premišljene ter tehnično kar najsajnejše izvršene vojaške operacije, kateri se more v sedanjih vojni primerjati le slavno predetje ruske fronte pri Gorlicah-Tarnovu. Na desnem bregu Drine, Save in Donave se pričenjajo sedaj večji boji. Prehod zavezniških čet se medtem nemoteno nadaljuje. Na katerih točkah se ta prehod vrši, je zaenkrat še neznan. Izvedeli bomo to pač šele takrat, kadar bodo tozadavne operacije končane. Nemško

poročilo javlja prvi uspeh nemških čet na srbskih tleh, in sicer jugozapadno od Belgrada. Pogled na zemljevid nam kaže, da se je vršil ta boj, v katerem so ugrabili Nemci že tudi precej vjetnikov, na desnem bregu Save, prilično med Obrenovcem in Ostružnico. Kraj Ram, ki ga navaja nemško poročilo, se nahaja ob Donavi, severo - vzhodno od Požarevca, nasproti izlivu sedmograške Nere.

Belgrad popolnoma prazen.

Budimpeštanski listi javljajo preko Bukarešte: Belgrajski trdnjaviški poveljnik je že koncem septembra odredil, da mora vse civilno prebivalstvo do 3. oktobra Belgrad zapustiti, in sicer tudi oni, ki so imeli posebno dovoljenje, ostati pri eventualni evakuaciji v glavnem mestu.

Ali more ententa Srbom resno pomagati?

Iz vojaške strani se poroča: Ententni krogi računajo, da se bo v Solunu izkrcala armada, broječa 150.000 mož. Za prevoz v Srbijo ima ta armada na razpolago enotirno železnico Solun-Skopje. Če računamo, da je treba za transport teh čet 300 do 400 vlakov in ako vzamemo, da je mogoče spraviti na dan 15 do 20 vlakov naprej, potem bi trajalo tri tedne, predno bi se mogla ententina pomožna armada razviti na primer v prostoru Kruševac-Niš. Poleg tega pa se nahaja v poštev prihajajoča železnica v preveliki bližini bolgarske meje, da bi bila popolnoma varna pred napadi z boka. Že iz tega kratkega računa sledi, da bodo prišli zavezniki, če res gredo Srbiji na pomoč — prepozno.

Vesnič ostane v Parizu.

Pariz, 6. oktobra. Z ozirom na sedanjí položaj ostane Vesnič tudi še nadalje srbski poslanik v Parizu.

Bazileja, 7. oktobra. Pariške vesti poročajo, da se selijo srbska vlada, skupština, banke in vsi važnejši srbski uradi v Prištino.

Ruski neuspehi v Voliniji in vzhodni Galiciji.

LJUTI RUSKI NAVALI NA CELI VZHODNO - GALIŠKI IN VOLINJSKI FRONTI SO SE RAZBILI OB JUNAŠKEM ODPORU NAŠIH ČET.

Dunaj, 8. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se razglaja:

Rusko bojišče.

Sovražnik je napadel včeraj na celi vzhodno - gališki in volinjski fronti. Njegov, z veliko silo in uporabo velike množine municije izvršeni napad je ostal brezuspešen.

Ob besarabski meji, na vlinah severno od Dnjestra in ob Stripi, so se ruske jurisajoče kolone razbile, predno so dosele do naših ovir. Severo - zapadno od Tarnopola so Rusi vdrl v dveh krajih v naše strelske järke, prihiteli pa so avstrijske in nemške čete na pomoč ter so danes zjutraj sovražnika zopet odbile. Podobna usoda je doletela sovražni napad na severo - vzhodno Kremenja ležečo vas Sapanov, ki je bila včeraj središče srditih bojev ter je večkrat menjala posestnika. Se-

Četverozveza in grški kralj.

London, 8. oktobra. »Morning-post« javlja: Angleški poslanik sir Elliot je imel včeraj v imenu četverozveznih sil dolg in važen pogovor s kraljem Konstantinom.

Venizelos in kralj.

Atene, 8. oktobra. Reuter javlja: Venizelos je poslanecem in prijateljem svoje stranke rekel, da med njim in med kraljem ni bilo nikdar pravega sporazumljenja, odkar je zopet prevzel vodstvo vlade. Samo glede mobilizacije zaradi nedolocene stališča Bolgarske sta bila s kraljem enih misli.

Romunske priprave.

Reuter javlja preko Aten: Romunija izvršuje ob bolgarski meji izredne vojaške priprave. Ob Donavi in v Dobruži se koncentrirajo čete in Romuni naglo utrjujejo kraj Piva-geoz nasproti Ruščuku.

»Romunija mora ostati hladnokrvna.«

Bukarešta, 8. oktobra. (Kor. u.) »Independance Roumaine« piše: Prerušenje diplomatskih stikov med Bolgarijo in četverozvezo je gotovo uvod k najogromnejšemu poglavlju svetovne vojne. Romunija mora ostati popolnoma hladnokrvna. Čim mirnejši in treznejši smo, čim bolj podpiramo vlado pri čuvanju narodnih interesov, tem bolje za Romunijo. Zdi se, da federalistična unija v svojem manifestu, v katerem zahteva, da se naj pridruži Romunija boju četverozveze, ne spoznava nevarnosti, ki so združene z uresničenjem stavljenega cilja. Lastnosti in mišljenje nove federacije pa upravičujejo upanje, da namerava nova unionistična Filipescova stranka postati vladna stranka, seveda pod pogojem, da pokaže dovolj razumevanja dejanskega položaja.

Rusija in Bolgarija.

Kdor bi bil pred izbruhom svetovne vojne trdil, da bo prišlo v velikem evropskem metehu tudi do vojne med Rusijo in Bolgarijo, tega bi bili poznavalci razmer proglasili za fantastično. Saj je bila stara resnica, da je bolgarskemu narodu še vedno ruski car prvi, lastni kralj pa šele drugi za Bogom. V bolgarski politiki sta se od Stambulova sem menjavali vedno dve struji, »liberalna« protiruska in »narodna« rusofilska, in Bolgarija se je nagibala enkrat bolj proti Petrogradu, drugič bolj na evropski zapad — toda to je bila vlada, to je bila oficialna politika, narod sam pa ni nikdar prenehal častiti svojega »velikega brata« in najpopularnejše ime je bilo vedno le ime »carja Osvoboditelja«. V zgodovini mlade Bolgarske je igrala Rusija od vsega začetka mnogo večjo vlogo, kakor v zgodovini katerekoli drugega balkanskega naroda, ki se je tekom 19. stoletja oslobodil izpod turške jarma. Rusija je izposlovala Bolgarom lastno cerkveno organizacijo, eksarhat, še ko je bil ves bolgarski narod podanik turškega sultana, ruske armade so osvobodile bolgarsko rajo v krvavi vojni s Turki, Rusija je ustvarila v sanšefanskem miru prvo Veliko Bolgarijo, ki je segala od Črnega morja pa do Kavale in Bitolje, ruski državniki in generali so organizirali ustanovljeno bolgarsko državo in njeno armado, skratka, cela mladost bolgarskega naroda je polna ruskih spominov. Priprosto ljudstvo se takih spominov ne otrese in tradicija se vkorenini v narodovi duši tako globoko, da jo izrujejo le katastrofalni moralni potresi. Ne smemo tudi pozabiti na velevažno vlogo, ki jo je igrala cerkev — bolgarska eksarhistična cerkev se je smatrala od svojega postanka za hčerko in varovanko ruskega pravoslavlja in bolgarski duhovnik je vse do danes najvernejši služabnik in agitator svete Rusije. Tudi kulturno življenje bolgarskega naroda po osvoboditvi se je razvijalo popolnoma pod ruskim vplivom — ruska šola, ruska knjiga sta vzgojili največji del starejše bolgarske inteligence.

Ni se torej čuditi, če so tudi najobjektivnejši poznavalci bolgarskega naroda pritrjali izreku, da bi »en sam ruski polk premagal vso bolgarsko armado«. Se preteklo soboto je napisal znani berlinski slavist, profesor Brückner, v »N. Fr. Pr.« članek, v katerem zatrjuje: Proti Rusiji bi Bolgarija pač nikdar ne zagrabila za orožje. Pregloboko je vkoreninjen v bolgarskem narodu čut hvaležnosti do carja Osvoboditelja, katerega spomenik se dviga pred Aleksandrovo katedralo v Sofiji. Saj je bila Bolgarija res popolnoma od Rusije ustvarjena ... Ko so bolgarski opozicionisti nedavno svarili kralja Ferdinanda pred akcijami, ki bi bile v nasprotju z na-

rodnim čustvom, so mislili seveda le na protirusko politiko.

Razvoj dogodkov je pokazal, da so se poznavalci Bolgarije zmotili. Res je bolgarski narod tudi še danes po svoji večini morda rusofilski in napačno bi bilo, trditi, da bo vojna proti Rusiji pri ljudstvu popularna, toda na drugi strani je dejstvo, da je večina bolgarske inteligence, torej večina voditeljev naroda, protiruska in da se rusofilija priprostega ljudstva umika splošnemu srdu in želji po maščevanju nad Srbijo ter naravnost strastni težnji po osvojitvi Makedonije. To razpoloženje je znala vlada kralja Ferdinanda jako spretno uporabiti, da dokaže bolgarskemu narodu, da je Rusija sicer res ustanoviteljica Bolgarije, toda, da je prijateljica le take Bolgarije, ki bi hotela podrejevati svojo samostojnost in neodvisnost velikim ruskim političnim načrtom in vršiti nalogo ruskega ekspozenta proti ostalim evropskim državam. Vdanosti bolgarskega naroda Rusiji je odgovarjala do najnovejšega časa simpatizirala do najnovejšega časa Bolgare. Ruski narod je smatral Bolgare dolga desetletja za svoje najbližje slovanske brate. Toda ruska diplomacija se je ravnala po docela drugih načelih in takoj po ustanovitvi Bolgarije je pokazala, da hoče biti v Bolgariji absoluten gospodar in da ji je bolgarski narod le sredstvo za njene lastne cilje. Ruska diplomacija ni bila sposobna, razumeti razvoja osvobodnega, liberalno - parlamentarnega konstituiranega naroda, katerega inteligence je s čim dalje večjim nezadovoljstvom prenašala vsemogočni vpliv ruskih organizatorjev mlade države. Tako je ruska politika sama izzvala protirusko strujo v deželi ter se spozabila tako daleč, da je ostro nastopila proti združenju vzhodnje Rumelije z Bolgarijo in organizirala proti knezu Aleksandru Batenbergu revolucijo, ker si je upal v rumeljski aferi samostojno postopati. Spor Rusije z Aleksandrom Batenbergom je rodil prvo veliko protirusko reakcijo — Stambulovo protirevolucijo. Med oficijalno Bolgarijo in Rusijo je nastala napetost, tekom katere je prišlo do prerušitve diplomatskih stikov in blokiranja Varne; s trdno brezobzirno roko je držal Stambulo državno krmilo in je kronal svojo politiko z izvolitvijo kurbškega princa Ferdinanda. Po svoji novi dinastiji se je Bolgarija nagnila na evropski zapad in navzlic temu, da se je pozneje ruski dvor s Ferdinandom pobotal, navzlic temu, da so stambulovističnim politikom sledili skoro zopet rusofilski krmarji države, se Rusija nikdar ni oprostila onega notranjega nezaupanja proti Bolgariji kralja Ferdinanda, ki je značilno za vso rusko balkansko politiko zadnjih desetletij. Čim je nastal v Srbiji državni preobrat in so prestol Obrenovičev, vdanih prijateljev Avstrije, zasedli Karagiorgieviči, so se simpatije oficijalne Rusije kar ostentativno obračale na srbsko stran in Srbija je postala prva varovanka ruske politike na Balkanu. Še enkrat se je zazdelo, da zasije ruska milost v polni meri nad Bolgarijo. Leta 1912. se je ustanovila balkanska zveza, katere protektorat je prevzela Rusija. Nikdo ni dvomil, da pripade Bolgariji hegemonija med oslobodenimi balkanskimi narodi in simpatije za »rusko mater« za »očeta carja« niso bile ob izbruhu prve balkanske vojne nikjer tako glasne in velike, kakor med bolgarskim narodom. Toda bolgarski načrti glede Carigrada so se križali s historičnimi aspiracijami Rusije in ko je Bolgarija še v makedonskem sporu zahtevala, da se izpolni pogodba o razdelitvi Makedonije, ki bi ji bila zagotovila nedvomno hegemonijo na Balkanu, se je Rusija postavila zopet na stran Srbije in je pripustila ponižanje premagane Bolgarije v bukreškem miru, dolžec jo še povrhu bratomorstva. V Bukarešti je zazijal prepad med Srbijo in Bolgarijo, pa tudi med Bolgarijo in Rusijo. Šele sedanja vojna je pokazala ruskim in srbskim državljanom vso dalekosežnost v Bukarešti storjenega državniškega pogoška. Ako bi se bil v Bukarešti uveljavil pri nasprotnikih Bolgarije državnik, kakršen je bil Bismarck po Kraljevem gradu, potem bi ne bila morala Rusija izročiti Bolgariji ultimatum in ji očitati, da se je vrgla »nemčiji v naročje«. Usodepolni pogošek srbske in ruske diplomacije po drugi balkanski vojni je diskreditiral rusofil. Stranke v Bolgariji ter pripravil diplomatski centralnih držav najugodnejša tla. Večina inteligence in zlasti tudi častniki, je prešla v stambulovističen tabor, v narodu pa je mržnja do Srbije zmagala nad vsemi drugimi čustvi. Kralj Ferdinand kot izobren in dalekoviden politik je dobro vedel, da zastopa protirusko politiko ne le interese samostojne Bolgarije, temveč tudi

njegove dinastije. Zaman se je trudila Rusija od izbruha svetovne vojne sem, pridobiti bolgarsko vlado za sebe, zaman je počastil car Nikolaj bolgarsko armado, povabil njene odlične generale v ruski glavni stan in izročil Radku Dimitrijevu zapovedništvo nad veliko rusko armado. Kralj Ferdinand in njegovi državniki so vedeli, kakšne obljube je dobila Srbija in so spoznali, da naj po ruski volji pripade hegemonija na Balkanu Srbiji. Videli so tudi, da je glavni cilj Rusije, osvojitve Carigrada in da bi se Bolgarija v slučaju rusko - srbske, oziroma četverozvezne zmage nahajala v mnogo slabši politični situaciji, kakor kdaj poprej.

Že v starem stambulovističnem programu se je nahajala zahteva po sporazumu s Turčijo. Za entento ter zlasti za Rusijo neugodni razvoj vojni dogodkov se je zdel stambulovističnim na državem krmilu se nahajajočim politikom edina prilika, da krene Bolgarija na pot popolne neodvisnosti od Rusije. Neokretno postopanje ententne diplomacije v makedonskem vprašanju je znatno olajšalo taktiko bolgarskih državnikov, ki so se mogli zanesti na trdno oporo svojega kralja in prijateljsko podporo diplomacije centralnih držav. Tako je prišlo do sporazuma s Turčijo, ki pomeni definitivni obrat bolgarske politike v zmislu stambulovističnega programa. Vsi poznejši dogodki so le povsem naravne posledice tega kardinalnega dejstva.

Pač je bila bolgarska politika zadnjih mesecev bolj politika razuma vodilnih bolgarskih državnikov, kakor pa politika, ki bi se ozirala na čustva narodove duše. Gotovo Rusi še danes računajo na to, da se bo bolgarski narod uprl vojni z Rusijo in brezdomno bodo skušali vplivati na ljudstvo ter izzvati reakcijo proti sedanemu sistemu. Toda misli bolgarskega naroda so obrnjene drugače — proti Srbiji, in v ideji revanše za Bregalnico bodo pač utonili pomisleki rusofilske tradicije.

Boj za Carigrad.

Izgube Angležev in Francozov v Dardanelah.

V turški zbornici je izjavil vojni minister Enver paša: Sovražnik je poslal na Galipoliju povprečno 500 tisoč mož v boj. Polovica te armade leži pokopane na Galipoliju, ostali so se vrnil ranjeni.

Enver paša je nadalje povedal, da so zavezniki del svojih čet z Galipolija že odpoklicali. Turčija je poslala dosedaj dva milijona vojakov na bojišča.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI V SREDOZEMSKEM MORJU.

Berolin, 8. oktobra. Zadnje tedne so nemški podmorski čolni dosegli posebne uspehe v Sredozemskem morju. Potopili so kak tucat tujih parnikov, med njimi več večjih transportnih ladij, vozečih vojaštvo. Med potopljenimi ladjami je tudi velika transportna ladja »Arabia«, ki je bila potopljena pri kapu Matapanu, in transportna ladja »Ramazan«, ki je bila potopljena 18. septembra s 50 možmi indijskega vojaštva.

Vesti iz primorskih dežel.

Umrli begunka. V deželni blaznici na Studencu je dne 7. t. m. dopolne umrla Franciška Bensa, 44 let stara gospodinja pri bratu Antonu Švilgiju, posestniku v Pevmi št. 146. Nazadnje je stanovala kot begunka v Dravljah (občina Št. Vid nad Ljubljano). Pogreb se je vršil danes popoldne iz deželne blaznice.

V Lokavcu pri Ajdovščini učitelje g. V. Korišič, učitelj Šolskega doma v Gorici.

Goriško slovensko možko učiteljske se najbrže preseli v Trst. Vprašanje slovenskega učiteljskega v Trstu je baje le še vprašanje prostorov. Teh pa menda tudi ne bo tako težko dobiti.

Tudi za brivce v Gorici je postavljen maksimalni tarif. Brivcev je sedaj 16, razdeljeni so v tri vrste: pri prvih treh se plača za striženje las ali brade 60 v, za oboje 1 K, pri drugih treh je cena 40, oziroma 70 v, pri ostalih 30, oziroma 50 v. To se je odredilo, ker se nekateri mnogo preveč zahtevajo za svoje delo.

Avče zgorele. Avče, mirna gorska vasica na Kanalskem, na levem bregu Soče, se nahaja sedaj v ognjeni črti. Italijani streljajo čez Sočo na Kanalsko neprestano in uničujejo posamezne kraje. Prebivalci v Avčah se niso dali oplati vsled italijanskega ognja, marveč so skoro vsi ostali doma. Dne 2. t. m. so Italijani zopet močno obstreljevali Avče, cele ure so grmeli nad Avče izstrelki iz težkih topov. Avče so začele goreti.

Stanovalci niso bežali, marveč so vstrajali sredi italijanskega besnila in so krepko pomagali našim vojakom, ko so prihiteli gasiti. — Avče štejejo prebivalstva okoli 600. Tam je vikarijat, enorazredna ljudska šola, pošta, izobraževalno društvo, varovalnica goveje živine. Pod Avčami je železniška postaja: Auzza-Avče. Laška spaka Auzza! Ko se je odvijala nova planinska železnica, se je bil na Goriškem hud boj za napise na postajah. Hoteli smo krajevna imena na postajah samo v slovenskem jeziku, ker so vsi kraji čisto slovenski, ali zmagale so italijanske spake: Plava, Canale, Auzza! Avče so zgorele, naj zgori še spaka Auzza!

Za goriške begunce so darovale sledeče osebe: Gregorij Presečnik, župnik v Petrovcah, 6 K, Franc Gustin, kaplan, Trst, 10 K, Ivan Slavec, kanonik, Trst, 20 K, Nikolaj Stazin, Primskovo, 5 K, A. O. v St. Lorencu 100 K, dr. Josip Marinko, Strazišče, 20 K, Milko Sašelj, župnik, Klanec, 10 K, K. A. Brezovnik v Celju 5 K, Franc Zbanič, Kranj, 10 K, župni urad Kranj, 70 K, iz cerkvene nabiralnice v uršulinski cerkvi 14 kron, neimenovana 6 K, Ivan Lovšin, župnik, Planina, 4 K, Ivan Rojic, dekan, Tolmin, 25 K, Hranilnica in posojilnica na Trebelnem 20 K, župni urad v Podragi 16 K, župni urad v Trzinu na Gorenjskem 30 K, Josip Ditter, c. kr. profesor v Celovcu, 20 kron, župni urad Bukovčica 17 K, Hrestelj, arhidijakon, Konjice, 20 K, Huderle v Ljubljani 3 K, Ivan Vuga, Vikarij, Gabrovica, 20 K, župnija Horjul, po knezoškofski ordinarijatu, 7 K, župnija Poljane 14 K, Ljubno 10 K, župnija Lucine 10 kron 18 v, župnija Zalog 45 K, župnija Dovie 42 K, župnija Kamna gorica 25 kron, župnija Draga 18 K, župnija Lovica, 26 K, župni urad v Drazgovšah 15 K, »Slovenski Narod« v Ljubljani 6 K, Avgust Šinkovec, župnik, Škofja Loka, 10 K, upravništvo »Ilustrovanega Glasnika, 100 K, Josip Kravos, duhovnik v Dragi pri Trstu, 20 K, Josip Plemelj, Cerkno, 10 kron, dr. Franc Grivec, begunec, 20 kron, dr. Debevec, c. kr. profesor, Ljubljana, 20 K, Zabnice, župni urad, 3 K, Radovljica, župni urad 17 kron, Župančič, ravnatelj, Ljubljana, 20 K, Valentin Oblak, župnik, 10 K, Ivan Lovrenčič, mesto nagrobnega venca msgr. Župančiču, 50 K, »Hrvatski Dnevnik« 165 K, Komen, župnijski urad, 25 K, Selo, župni urad, 20 K, Selca, župni urad, 70 K.

Kolera na Goriškem. Uradno poročilo notranjega ministrstva z dne 29. septembra navaja slučaje kolere na Goriškem: Gorica 5, Bate 1, Bilje 2, Trnovo 6, Grgar 1, Sv. Križ 1, Kamnje 2, Prvačina 2, Šempas 1, Ozeljan-Sempas 8, Vogrsko 2, Volčjadraga 1, Vrtovin 1, Gorjansko 3, Temenica 1, Veliki dol 1 in Vojšiča 1.

Poroka. Poročil se je gospod Ciril Valentič, vodja šole na Katinari, z gospico Marijo Godina, učiteljico v Škedinju.

V Trstu je umrlo v tednu od 26. septembra do 2. oktobra 84 oseb, 37 moških, 47 ženskih, porodov je bilo v istem času 68, rodilo se je 32 možkega in 36 ženskega spola.

Zagonečen slučaj smrti. V Kjadinu pri Trstu so našli na tleh ležečega mrtvega človeka, starega okoli 60 let. Nihče ne vé, kdo je. Pravijo, da je v Kjadinu nekdo umrl, mrlica je prišel kropit tudi neki neznan človek. Navada je tam, da vsakemu kropilcu ponudijo kozarček žganja ali kake druge pijače. Tako so dali kozarček tudi temu neznanu. Pravijo, da je bil mož videti povsem zdrav, ali ko je odšel iz hiše, je padel na cesti in umrl. — Pozneje se je dognalo, da je neznanec 66letni težak Alojzij Pantin. Namesto žganja so mu dali piti — karbolno kislino.

Vžigalice »Lege« še vedno prodajajo po tobakarnah in trgovinah, samo z drugimi napisnimi listki, tako so vžigalice »Lege« one z napisom »Excelsior« in »Troppauer Tändsticksfabriks Paraffinerade Säkerhets Tändsticker Trade Mark Prima« in z znakom pištola. S takim napisom so preplepljene zlasti male skatljice. Slovensko občinstvo, pozor, Dolžnost oblasti pa je, poskrbeti, da izgine vse, kar spominja na »Lego«!

Dnevne vesti.

— Redna javna seja ljubljanskega občinskega sveta se vrši v torek, dne 12. oktobra 1915 ob šestih popoldne v mestni dvorani s sledečim dnevnim redom: A. Javne seje: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Finančnega odseka poročila: 1. Poročilo o nenadnej skrajšanji mestne blagajne; 2. o dopisu magistrata glede določitve odškodnine za mestni svet

ob dirkalšču za železniško zvezo med južno in državno železnico; 3. o prošnji Marije Šibic za odpis davčine od vrednostnega prirastka; 4. o prošnji Franca Pocka za odstop prednosti zastavne pravice pri nekem posojilu na zemljišče vlož. št. 100 kat. obč. Trnovsko predmestje; 5. o dopisu magistrata glede dovolitve nagrade za revizijo psov. IV. Šolskega odseka poročilo o izvolitvi namestnika člana c. kr. mestnega šolskega sveta. V. Upravnega odbora mestnega pogrebnega zavoda poročilo o končni odobritvi cenika in ceremonijela ter pravil mestnega pogrebnega zavoda. — V tajni seji se bo razpravljalo: Personalnega in pravnega odseka poročilo o dopisu ravnateljstva Mestne hranilnice glede imenovanja nekega uradnika; direktorija mestne klavne poročilo o dopisu klavničnega ravnateljstva glede dovolitve miloščne nekemu bivšemu klavničnemu uslužbencu, in obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkuh je bila dne 8. oktobra deputacija plemenitaških veleposestnikov z Goriškega in Gradiškega pod vodstvom tajnega svetnika in člana gosposke zbornice, barona Jurja Locatellija, kateri deputaciji se je pridružil tudi deželni glavar dr. Faidutti. Deputacija je izročila ministrskemu predsedniku vdanostno adresso na cesarja.

— Za invalidne oficirje, vojaške uradnike in oficirske aspirante pomembna ministrska naredba je izšla danes. S to naredbo se jim omogoči obiskovanje visokih šol, da se pripravijo za nov poklic.

— Odlikovan je bil za hrabrost pred sovražnikom dne 1. oktobra t. l. na jugozapadnem bojišču praporščak Drago Česnik iz Knežaka na Notranjskem s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda. Praporščak Česnik je od izbruha vojne z Italijo na jugozapadnem bojišču ter se je odlikoval v hudih bojih ob gorenji Soči.

— Odlikovanje novomeškega prošta. Nadvojvoda Franc Salvator je podelil novomeškemu proštu, gospodu dr. Elbertu, častno znamenje »Rdečega križa« II. vrste z vojno dekoracijo.

— Za zasluge za »Rdeči križ« je nadvojvoda Franc Salvator podelil častni znak »Rdečega križa« II. vrste z vojno dekoracijo gospe Berti dr. Gregoričevi, delujoči v bolnišnici »Rdečega križa« v Ilirski Bistrici.

— Padel je na severnem bojišču finančni uslužbenec Leopold Erjavc kot nadomestni rezervist 17. pešpolka.

— Imenovanje. Za kadeta je imenovan enoletni prostovoljec Stanislav Debeuc pri topničarskem polku št. 7.

— Odpust učiteljev iz vojaške službe. Vojno ministrstvo je na prošnjo nižjeavstrijskega deželnega šolskega sveta odredilo, da se naj oni učitelji - črnovojniki, ki opravljajo le vojaške pomožne službe in so torej za službo na bojišču ali pri straži (Kriegs- oder Wachdienst) nesposobni začasno odpuste, da prevzamejo zopet podučevanje. Ta ukrep vojnega ministrstva ima pač principijelen značaj in bo veljal najbrže tudi za druge dežele.

— Denarne zbirke za oslepele vojaške. Deželna komisija za skrb za vračajoče se bojevnike želi, da se tudi morebitne zbirke za vojne slepce po možnosti ne razdrobe na nesistematičen način, marveč da se denar poveri deželni komisiji, ali pa s slednjim vsaj stopi v stik in sporazum. Če ima kaka zbirka posebno naklonitev (n. pr. le za Ljubljancane, Kranjce itd.), se bo deželna komisija na to popolnoma ozirala.

— Dobrodelni koncert. Kakor smo že poročali, je združena bolniška - in avto - godba priredila dne 3. oktobra v dvorani hotela »Union« dobrodelni koncert, katerega čisti dohodek je namenjen podpornemu skladu za vdove in sirote padlih vojakov s Kranjske. Dohodek tega dobrodelnega koncerta, v znesku 500 kron, je bil v ta namen izročen mestnemu magistratu. Poveljništvu rezervne bolnišnice v obrtni šoli in poveljništvu avto - delavnice se izreka za tako lepo uspešno dobrodelno prireditev iskrena zahvala.

— Pri dobrodelni predstavi v kinogledališču »Central« se je nabrala svota 337 K 50 v, za kar se »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani« vsem obiskovalcem predstave iskreno zahvaljuje.

— Darilo. Njeni ekselenci gospe baronici Schwarz je izročila tvrdka R. Miklauc v Ljubljani darilo 100 K za okrepčevalno postajo.

— Povodom godu Njegovega Veličanstva cesarja so dospela filijali garnizijske bolnice št. 2 v II. državni gimnaziji po gospe Hermini del Cott in gospodični Asti Mattanovich sledeča darila: Komite za oskrbo ranjen-

cev: 2 steklenici konjaka, 2 steklenici ruma. Gospa Minka Šarabon: čokolada, 20 parov nogavic, 14 parov flanelastih ovijalk. Gospa Hermina plem. Mayersbach: rjavo volno za nogavice. Gospa dr. Paichel: 500 cigaret in 10 kron. Gospod Alojzij Gorjup: 4 pare nogavic. Gospa dr. Eger: 800 cigaret in ilustrirane časopise. Gospod Alojzij Klebel: 40 vinskih steklenic. Gospa ravnatelj Marout: molitvene knjige. Gospa Ivana Kušar: 300 cigaret. Gdč. Blanka Nemetz: robce. Gdč. Drogenig: prevleke za 24 vzglavnikov. Gospod profesor Mlakar: 6 kron. Gospa Hedy Trenkler: volneno suknjo. Gdč. Cenka Ajstriž: 300 cigaret. Gospa Iva Dermasta: 100 cigaret in 3 steklenice malinovca. Poleg tega so bili vojaki te bolnišnice obdarovani s pisemskim papirjem in razglednicami. — Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša zahvala.

— **Zahvala.** Neimenovani veleposesniki z Vrhnike so blagovolili po posredovanju gospodične Roth iz Ljubljane podariti c. in kr. zasilni rezervni bolnišnici št. 2, objektu IV. (gluhonemni) 300 kilogramov jabolk. Za ta velikodušni dar izreka vodstvo najtoplejšo zahvalo gospodom darovalcem, posebej se pa še zahvaljuje gospodični Roth za njeno marljivo skrb in obilne darove, s katerimi je mnogo pripomogla blagohotnemu namenu.

— **Gospodarske težave,** ki jih je provzročila sedanja vojna postajajo čedalje občutljivejše in zlasti jih čuti vse prebivalstvo, ki samo ne živi od kmetijstva. Ne samo, da je zavlada velika draginja živil, tudi tako daleč smo že prišli, da živil časih sploh ni dobiti. V vojnem času, ko gre za obstanek vseh, bi moralo veljati načelo: vse za enega, eden za vse. Samo če bodo ljudje drug drugemu pomagali, se bomo rešili gospodarske krize. Žal, da zadušuje hrepenenje po čim večjem dobičku dostikrat vse pomisleke, žal, da vidimo skoro vsak dan, kako ta in oni izkorišča stisko svojega bližnjega, da bi čim več pobasal v svoj žep. V človeški naturi leži hrepenenje po dobičku; vsak želi, da bi kaj več zaslužil in ni tega nikomur zameriti. Ali v sedanji vojni vidimo dostikrat prav rafinirano, brezsrčno izkoriščanje. Pravica nas sili pripoznati, da sedanja draginja živil ni samo izraz hrepenenja po pridobitvi kar mogoče velikega dobička, ampak tudi posledica kmetijskih razmer sploh. Način kmetovanja je v večjem delu naše države še prav starokopiten. Na Nemškem je zemlja večinoma dosti manj rodovitna, kakor v Avstriji, a vendar pridelava nemški kmet na vsakem oralu zemlje dosti več, kakor avstrijski. Vzrok temu je, da zna nemški poljedelec in živinorejec dobro kmetovati, naš pa ne. V sedanjih časih moramo, če hočemo biti pravični, uvaževati še drugo stvar. Kmetički močje so večinoma v vojni, doma delajo največ ženske, tudi manjka konj in volov. To vse otežuje kmetijsko delo in je vzrok, da so nastale težave glede preskrbovanja z živili. Toda vse to ne premeni dejstva, da je Nemčija, ki je vendar v prvi vrsti industrialna država, z živili bolj preskrbljena, kakor Avstrija, dasi je v prvi vrsti kmetijska država. Težave pa, ki izvirajo iz zaostalosti našega kmetovanja in iz pomanjkanja delavnih moči in živine, vendar še ne opravičujejo, da se to blago, kar ga je v državi, še umetno draži. Oblasti imajo brez dvoma dobro voljo, da bi zabranile neopravičeno draženje in neopravičljivo izkoriščanje. Toda zdi se, da se učinki sodnih obsodb sistematično paralizirajo z zapeljivanjem ljudstva na podraženje. Človek bi mislil, da naj vsi sloji po svojih razmerah enako doprinašajo žrtve v sedanji vojni. Krvni davek zadeva vse sloje, denarna bremena so že različno razdeljena, a vse druge žrtve morajo prenašati konsumenti. Od srca privoščimo vsakemu lepe denarne podpore, ki jih dobiva od države, toda resnica je tudi, da se kmetijski pridelki in živina v sedanjih časih plačuje dosti čez pravo vrednost. Producentje delajo v sedanjih časih izredno velike dobičke. To pričajo cene, to se vidi, koliko starih dolgov je bilo že med vojno poplačanih in koliko denarja naložena v raznih zavodih. Tisti ljudje, ki žive od gotove plače, od gotovih zaslužkov, danes vsled vladajoče draginje že komaj izhajajo. Ti ljudje občutijo vojno najhuje, posebno ker je očitno, da producentje tudi nalašč zadržujejo blago in se jih nagovarja na draženje. Tako čitamo na primer v zadnjem »Domoljubu« gospodarski članek, ki je sicer pisan v obliki poduka in informacije, pa ima prav očitno tendenco, podražiti živ-

la. Kam naj nas to pripelje? Že zdaj žive mestni prebivalci tako mizerno, da slabše ni mogoče.

— **Novo popisovanje živil.** Ministrstvo notranjih del je odredilo popis vseh zalog žita, moke, koruze, fižola, graha in leče in sicer se bo vršil ta popis z dnem 15. oktobra. Popisale se bodo zaloge pri kmetovalcih, pri tistih obrtnikih in trgovcih, ki rabijo ali kupujejo in prodajajo izdelke in sočivje, pri aprovizacijskih mestih, zadrugah ter drugih javnih korporacijah. Oglasiti bo pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, moko vseh vrst, fižol, grah in lečo. Oglasiti bo moral vsak ne samo svoje lastne zaloge tega blaga, ampak tudi vse, kar ima shranjenega blaga, četudi je to last drugih oseb. Popisalo se bo vse kar kdo ima, tudi kar rabi za dom ali za setev. Ministrstvo je tudi poskrbelo, da se bodo napovedi kontrolirale, da ne bodo gotovi ljudje cele vagonne blaga poskrili, kakor se je to zgodilo pri zadnjem popisovanju in vsled česar je moralo na milijone ljudi dolgo časa uživati kruh, ki bi ga v normalnih časih še berač ne vzel.

— **Prodaja sočivja (fižola, graha, leče).** Glasom ministrske naredbe z dne 23. julija 1915 je vse sočivje letošnje letine (fižol vseh vrst, grah, leča), v kolikor se ne vporablja kot zelenjava, zaseženo v prid države. Kmetovalci in posestniki si smejo pridržati zase le toliko, kolikor potrebujejo za seme ter za hrano svoje družine in poslov. Po dosedaj veljavnih predpisih sme vsakdo porabiti za seme in prehrano svojcev eno četrtino vsega pridelka, med tem ko je tri četrtine dolžan prodati »Zavodu za promet z žitom«, ki nakupuje fižol potom svojih komisijonarjev. Razven komisijonarjev »Žitnega zavoda« ni nihče upravičen kupovati fižola od kmetovalcev, tudi vojaštvo ne, in kdor bi prodal fižol komu drugemu kot komisijonarjem Žitnega zavoda, se glasom zakona kaznuje z zaporom od 1 meseca do 1 leta inz globo do 20 tisoč kron. Prevzemne cene, po katerih kupuje »Žitni zavod«, so sledeče: za grah ali lečo 55 K, za fižol vseh vrst, ki je namenjen za človeško hrano, 40 K, za fižol in bob za krmo 30 kron za 100 kg netto, postavljeno na bližnjo železniško postajo. »Žitni zavod« oddaja za enkrat še ves nakupljeni fižol vojaškemu erarju, ki ga prevzame v vrečah po 70 kg netto. Ko se zadosti vojaškim potrebam, se prične oddaja fižola okrajnim aprovizacijskim odsekom za preskrbo civilnega prebivalstva.

— **Cene za nadrobno prodajo krompirja, pridelka leta 1915., v mesecih oktobru in novembru 1915.** Kranjska deželna vlada razglasa, da se pri nadrobni prodaji krompirja, pridelka leta 1915., izvzemši rogljičarje, v mesecih oktobru in novembru t. l. naslednje cene ne smejo prekoračiti, in sicer: a) za prebrani jedilni krompir za 1 kg 12 v, za neprebrani krompir (krompir za industrijo in za krmljenje) za 1 kg 11 v. Za nadrobno prodajo se smatra, kadar se prodaja porabnikom in sicer v množinah do 10 meterskih stotov.

— **Cena za ajdo.** Kot prevzemna cena za ajdo se je določila 28 K za 100 kg netto, postavljeno na bližnjo železniško postajo. Glasom cesarske naredbe z dne 21. junija 1915 je tudi ajda zasežena v prid države in se sme prodajati samo »Zavodu za promet z žitom«, ki jo nakupuje potom svojih komisijonarjev.

— **Ureditev prodaje krompirja pri mestni aprovizaciji.** V prihodnje se bodo izdajale zaporedne številke dan preje, predno se bo za dotične številke oddajal krompir. To je bilo treba uvesti, da se prepreči naval. Da ne bo treba strankam na krompir čakati cel dan, se bodo zaporedne številke vrstile v tem času: Št. 1 do 15 od 8. do 9., št. 16 do 30 od 9. do 10., št. 31 do 45 od 10. do 11., št. 46 do 60 od 2. do 3. popoldne, št. 61 do 75 od 3. do 4. in od št. 76 naprej od 4. do 5. popoldne. Vreče se jemljejo nazaj le od 11. do 12. popoldne in 5. do 6. popoldne. Krompir se bo oddajal še najmanj 14 dni, vsled česar se ni bati, da bi vsi naročniki ne prišli na vrsto. Za one, ki so radi krompirja že v stiski, je mestna aprovizacija uvedla nadrobno razprodajo krompirja na mestni stojnici (Pogačarjev trg).

— **Oddaja krompirja po mestni aprovizaciji za Šiško.** Da se ustreže želji prebivalcev Spodnje Šiške, se bo oddajal krompir za tamkajšnje naročnike iz prostora gasilnega društva v občinski hiši. Šiškarji naj radi tega ne hodijo po krompir v Ljubljano. Več se objavi pravočasno.

— **Speh in mast.** V vojnem ministstvu je bilo te dni posvetovanje, ki so se ga udeležili tudi zastopniki

dunajske in budimpeštanske vlade in ki se je bavilo s preskrbo masti in špeha. Dogovorilo se je enotno postopanje pri določitvi cen, tako pri nas kakor na Ogrskem in preskrbelo se bo, da se blago z izvozom v drugo polovico države ne bo odtegnilo določenim cenam.

— **Gremij trgovcev v Ljubljani** opozarja svoje člane, ki se pečajo s prodajo moke in kruha, na razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 31. avgusta 1915, št. 23.245, deželnega zakonika št. 27, zadevajoč izdelovanje kruha in peciva, osobito tudi na predpis, da mora biti razglas nabit v obratovniških. Ni sicer dvomiti, da bodo množine žita, oziroma žitnih pridelkov, letos večje nego lanske leto ob času uvedbe določbe o vporabi, vendar je treba največje varčnosti, da se zamore izhajati do letine 1916. V to svrhu bode mestni magistrat v zmislu naročila c. kr. deželne vlade z dne 31. avgusta 1915, št. 23.245, nadzoroval izvrševanje predpisov o vporabi žitnih (mlinskih) izdelkov najintenzivnejše ter bode postopal z vso strogostjo zoper one obrtnike in osebe, ki kršijo tozadevne predpise. Zaznalo se je n. pr., da se oddaja v raznih gostilnah kruh gostom brez krušnih znamk in da nekatere aprovizacijske organizacije izročajo mlinske izdelke obrtnikom brez kontrole odrezkov krušnih kart. To je popolnoma nedopustno in imajo dotičniki pričakovati strogo kaznovanje.

— **Oddaja moke pekem za drugi teden.** Prihodnji teden se bo oddajala moka pekem v ponedeljek popoldne od 2. do 3. ter v četrtek od 8. do 9. ure zjutraj; trgovcem pa v torek in petek od 8. do 9. popoldne. Gostilničarji in izkuharji ter drugi pridejo na vrsto v četrtek od 8. do 9. zjutraj.

— **Vojaško delo za krojače in šivilje.** Zavod za pospeševanje obrti je prejel nakazilo za izdelke, ki so bili oddani do 31. julija t. l. Krojačem in šiviljam, ki niso dobili še vsega zaslužka izplačanega, se bo izplačevalo vsak ponedeljek popoldne od 8. do 12. ure v zavodni pisarni, Dunajska cesta št. 22.

— **Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin** se zopet prične na mestnem magistratu v torek, dne 12. oktobra 1915, v mestnem vojaškem nastanitvenem uradu (Mestni trg št. 27, 3. nadstropje) in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski okraj) v torek dne 12. oktobra; za II. mestni okraj (Mestni trg, Stari trg, Karlovška in Dolenjska cesta) v sredo dne 13. oktobra; za III. mestni okraj (Gradišče z okolišjem I. državne gimnazije, z Dunajsko cesto) v četrtek dne 14. in v petek dne 15. oktobra; za IV. mestni okraj (ulice vzhodno Dunajske ceste, Šentpeterski okraj in Vodmat) v soboto, dne 16. oktobra in v ponedeljek dne 18. oktobra. Od 19. oktobra dalje za Spodnjo Šiško in za vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dneh. — **Uradne ure izplačevanja** od 3. do 6. popoldne. Stranke se prosijo, da se natančno držijo teh določb.

— **Tudi vžigalice so se podražile.** Komaj smo se pri vžigalnicah privadili novih cen t. j. po 3 vin. zavojček, pa so zopet poskočile za 1 v in tako velja sedaj 4 vinarje. Tobak dražji, vžigalice dražje, ubogi tobakarji! Za strastnega kadilca je to res veliko breme.

— **Pozor!** Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da poteče rok dolžnosti naznanila za usnje, kože in strojila. Naznanilo je podatki po stanju prejšnjega tretjega dne, t. j. od sobote dne 9. oktobra. Tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, kamor so izpolnjene tudi doposlati.

— **Prepovedani znaki in napisi.** Vsled razpisa c. kr. deželne predsedstva v Ljubljani z dne 5. oktobra 1915, št. 8099/Mob. prepoveduje c. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani prodajati, razstaviti in nositi čepične trakove, z napisi in znaki mornaric držav, ki se nahajajo z Avstro-Ogrsko v vojnem stanu. Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali po ministrski naredbi z dne 20. septembra 1857, državnega zakona št. 198, z globo do 200 K, oziroma zaporom do 14 dni.

— **Slovenska pesem v ogrski koncertni dvorani.** Prostovoljci neke častniške šole v Velikem Varadinu (Nagyvárad) so priredili v soboto, dne 25. septembra v eni najlepših mestnih dvoran v prid sirotam padlih koncertni večer. Poleg drugih točk sporeda je nastopil tudi moški oktet (Čehi: Ulrich, Hruška, Pohl, Šistek, Husak, Fonsek, Haupt in Slovec) učitelj Rudolf Pleskovič iz Idrije) ter je pod vodstvom ljubljanskega pevovodje Zorka Prelovca

izvajal dr. Ant. Schwabovo »Slanico« in narodno »Fantije se zbira jo, v vojsko marširajo«. Občinstvu, med katerim je bilo več višjih vojaških dostojanstvenikov in mnogo odličnega ogrskega meščanstva, so bile pesmi jako všeč, ogrski listi (Naplo, Uj Nadyvarad) pa so pisali, da je izvajanje slov. pesmi na pravilo na poslušalce globok vtis. Za sedanje čase je ta pohvala jako pomembna!

— **Nove slovenske Čitanke za srednje šole** sestavlja, kakor poroča »Mir«, odbor, sestojč iz nadzornika dr. Bezjaka ter profesorja Jarca, Breznika in Grafenauerja. Celovška Mohorjeva družba je ponudbo, da bi založila nove Čitanke, odklonila.

— **Iz ljudskošolske službe.** Deželni šolski svet je sprejel na znanje pripustitev absolvirane učiteljske kandidatnje Antonije Kuralt k brezplačni praksi na dvorazrednici v Predosljah. Imenovana je za provizorično učiteljico v Morovcu bivša učiteljica na privatni šoli v Mekinjah, Gracijana Koršič. V Zgornji Travi nadomestuje učitelja H. Lacknerja, ki je na dopustu, učiteljica Marija Urbančič. Učitelj Edvard Vidic v Ratečah je odšel v vojaško službo, zato je nameščena tam kot suplentinja Albina Bradaška.

— **Vpokojen je carinarski nadzornik Matija Grahek** v Ljubljani. P. n. reflektante opozarjamo, da se dobe srečke za 5. razred tekoče loterije tudi med zbranjem tega razreda t. j. od 8. oktobra do 6. novembra 1915 pri poslovnici c. kr. razredne loterije »Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani« in njenih podružnicah v Celju, Celovcu in Splitu. — **Cena srečke** je za: $\frac{1}{8}$ 25 K, $\frac{1}{4}$ 50 K, $\frac{1}{2}$ 100 K in za celo 200 K. — Naročila po poštni nakaznici zadostujejo.

— **Umrli je v Ljubljani,** na Tržaški cesti št. 5, nasproti tobačne tovarne, znani dolgoletni gostilničar pri »Krconu« in posestnik gospod Franc Bizjak. Bodi prijaznemu možu ohranjen ljub spomin!

— **Mestna zastavljavnica ljubljanska** naznanja slavnemu občinstvu, da se vrši redna mesečna dražba za v oktobru 1914 zastavljene dragocenosti in efekte (blago, perilo, stroji, koleksi itd.) dne 14. t. m. popoldne od 3. ure dalje v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji dan za stranke pred dražbo.

— **Pričetek šole v Spodnji Šiški.** Na šišenski deški in dekliški osemrazrednici se prične s šolskim poukom še tekom tega meseca. Čas vpisovanja in pa dejanski pričetek šole se naznanita kasneje.

— **Kolera.** Po uradnem poročilu z dne 7. oktobra, se je primeril v Celju en slučaj azijske kolere, v Ljubljani pa šest slučajev. Vsi oboleli so z bojišča došli pripadniki armade.

— **Iz Postojne.** Postojna je spremla k zadnjemu počitku enega svojih najboljših meščanov: Zagrebli smo c. kr. evidenčnega nadoficijala v p. Ivana Burjo. S pokojnim Burjo lega v prerani grob mož kristalno čistega značaja, mož poštenjak. Kdor ga je spoznal, ga je vzljubil. Bodisi na izprehodih, ko si občudoval njegovo poznavanje življenja in prirode ter globoko umevanje svetovnega in življenjskega nazora, bodisi pri časopisu, bodisi v družabnem življenju: vselej, blagopokojnik, si nam bil enako ljub in drag, zakaj ob vsaki taki priliki smo čutili v Tebi globokega misleca in velikega poštenjaka! Najblajšemu srcu najblajši spomin!

— **Na celovški državni gimnaziji** je letos vpisanih 528 dijakov. Razen teh je še 14 privatistinj. Lani je bilo vpisanih 583 dijakov. Letošnje število je v toliko manjše, v kolikor je manj dijakov v prvih humanističnih razredih (74:39) in v treh najvišjih razredih.

— **Na dekliškem liceju v Celovcu** je letos 109 učenk. Lani je bilo 135 učenk.

— **Na državnih realki v Celovcu** je vpisanih letos 263 javnih učencev in ena privatistinja. Lani je bilo vpisanih 331 dijakov.

— **Nesreča na Južni železnici.** Med vlak je prišel v Celovcu skladišni delavec Gregor Kumer in sta ga zmečkala odbijača, da je kmalu izdihnil. Kumer je bil rojen v Smihelu nad Pliberkom, je bil ravnokar odpuščen od vojakov.

— **Dva pobegla ruska vjetnika** so dobili orožniki v Trnji vasi pri Celovcu in ju oddali vojaški oblasti.

— **Oddaja pism po hotelskih službenih na Koroškem.** Koroška deželna vlada je z ozirom na vojno

stanje prepovedala voditeljem, namernikom ali uslužbencem kakega hotela, gostilne ali kavarne, za osebe, ki ne stanujejo stalno v dotičnem hotelu ali gostilni, oziroma ki niso stalni obiskovalci dotičnega lokala, hoditi po korespondenco, oskrbovati jo in jim je izročati.

— **Požar.** Posestniku Edvardu Pichlerju v Zgornjem Dravogradu je pogorelo gospodarsko poslopje s stroji, krmo in žitom vred. Škode je 30 tisoč kron, zavarovan je bil pa za 14.000 kron. Kako je nastal požar, ni znano.

— **Iz štajerske politične službe.** K okrajnemu glavarstvu v Slovenjem gradu je prestavljen namestniški koncipist Anton Schelesnikar.

— **Maribor.** (Aprovizacija.) Nekaj čudeznega se je zgodilo. Kdor ni bil zraven, bi ne bil verjel: Mestna občina je poskrbela, da se je minuli četrtek od 3. do 5. popoldne podajalo v mestni klavnici meso po 3 krone kilogram in to vseh vrst. S tem je mestna občina prebivalstvu seveda zelo ustregla. Vsi niso prišli na svoj račun, a oni, kateri so kaj dobili, ti so dejali, da so povsem zadovoljni. Prodajalo se je v množinah od pol kilograma do treh kilogramov, kakor rečeno, kilogram po tri krone, kar je bilo seveda zelo ceno za naše današnje razmere. Pričakujemo, da bode odsihmal mestna občina redno preskrbela razsekavo in razprodajo takega mesa in upamo, da se ne bo cela ta stvar pokazala sčasom le kot trenutno tolažilo.

— **Maribor.** (Vinska letina.) O vinski letini smo že poročali, koliko in kakšnih uspehov je bilo pričakovati. Do konca septembra je bilo vreme večinoma neugodno in že takrat ni bilo pričakovati bogve kaj. Zadnji teden pa je še pričelo močno deževati, pritisnil je močan veter in z njim naravnost zimski hlad. Učinek na grozdju je bil, da so pričele dozorevajoče jagode odpadati ali pa popokati. Iz Slovenskih Goric prihajajo vedno neugodnejša poročila, iz katerih moremo sklepati, da bode vinskega pridelka količinsko letos morda komaj eno tretjino tega kar lani, po kakovosti pa tudi ne bode dosegalo drugih let, saj v hladnem vremenu sokovi na noben način ne morejo dozoreti. Sedaj se je vreme sicer nekoliko razvedrilo. Če bo ostalo, bode preprečilo vsaj nadaljnjo kvar in omogočilo lažje trgiranje. Če pa se bode zopet izpreverilo, bode pa tudi trgategv zelo otežkočena. Cene, ponudbe in zahtevki, kljub tem nedostatom vzdržema tudi pri vinu rasejo. In to je še edina sreča za naše vinogradnike. — Končno še par besed k zadnji prepovedi izvajanja preko meja vojnega ozemlja (črta Spielfeld-Radgona itd.) Kdor ima večjih zalog in bi jih rad kakšen del izvozil, dobi dovoljenje za gotovo mero pri mero-dajnih oblastvih. Najbolje je, se obrniti do kakšnega okrajnega glavarstva s prošnjo za posredovanje. Seveda, velike množine niso, kajti, kakor hitro bodo kriti potrebni nakupi, ozir, zaloge vina za notranjo uporabo, bode prišlo, kakor čujemo iz verodostojnega vira, do rekvizicije vina potom državne oblasti. Kdor vina torej potrebuje, ta si ga naj pravočasno preskrbi toliko, da ga bode imel za celo leto.

— **Zabava v Celovcu.** Celovške »Freie Stimmen« poročajo, da je zadnje nedeljo v neki gostilni bila zabava družba štirih dam in štirih gospodov, ki sicer žive od tega, kar sproti zaslužijo, pa so vendar plačali za vino in šampanjec 100 kron, za razbite čaše in krožnike 45 kron in za drugo škodo 95 kron, torej skupaj 240 kron.

— **Delavci, pozor!** Podjetje za prelaganje premoga pri c. kr. vojni mornarici v Pulju rabi večje število delavcev. Podjetje je pod državnim varstvom in so delavci oproščeni vojaške službe, če so bili za časa dela pri tem podjetju spoznani sposobni za vojaške. Plača se deli na dan 5 K, ali pa tudi po kontraktu. Hrano preskrbuje podjetje samo. Podrobna navodila daje upravništvo tega lista. Prijaviti se je najdalje do 18. t. m. ter najprinese vsak tak delavec krstni list, domovnico in delavsko knjižico, na podlagi katerih se preskrbe potrebne legitimacije. Vožnjo v Pulj plača podjetje.

— **Kino »Ideal«.** Današnji spored obsega tri točke, katere moramo posebno poudariti. Prva je trojejska dama iz življenja mornarjev »Vražja vožnja trojambornika«. V glavni vlogi je znamenita Elza Frölich. — Zgodba tihotapcev doseže višek zanimivosti v boju na krovu in pa v skoku deklice s krova in potem tudi v skoku njenega rešitelja z več nadstropij visokega jambora. — Druga točka je veseliga »Njegova sadrova ljubezen«. Soprog pride v kritičen položaj s svojo taščo in se po-

Podpisujte tretje vojno posojilo!

tem vendar izkaže kot nedolžen! — Tretja točka pa je krasna veseliga »Sestera modrih mladčev« z Bouchem v glavni vlogi.

Zrebanje razredne loterije (5. razred, 1. dan.) 60.000 kron dobijo 106.589. Po 2000 kron dobijo 4522, 8066, 9000, 10.616, 12.826, 18.091, 22.718, 40.728, 50.208, 53.923, 66.741, 70.580, 74.302, 75.524, 76.864, 84.492, 86.582, 90.895, 94.439, 96.519, 96.620, 97.348, 98.528, 98.857, 108.016. Po 1000 kron dobijo 1533, 3942, 6042, 15.894, 19.719, 21.901, 21.940, 35.904, 37.358, 38.655, 41.164, 43.419, 47.422, 47.975, 48.335, 49.951, 50.218, 51.792, 56.914, 58.017, 62.153, 63.229, 63.512, 65.550, 65.999, 70.961, 72.114, 73.364, 74.273, 76.734, 81.929, 87.367, 88.066, 92.466, 93.065, 97.853, 100.572, 106.149.

Razne stvari.

* **Esad paša na delu.** Kakor javlja korespondenčni urad, prinaša list »Progrès de Lyon« poročilo, da je dal Esad paša v Draču usmrtiti 30 ondotnih prebivalcev, ki so bili obdolženi, da so kot agentje Avstro-Ogrske poskušali provzročiti nemire.

* **Saksonski kralj vjel dva Rusa.** Saksonski kralj je pri ježi za zabavo v nekem grmovju zagledal dva človeka v ruski vojaški obleki in ju prijel. Izkazalo se je, da sta to dva iz nemškega vjetništva ubegla ruska vojaka.

* **Angleži so ubili rodbino italijanskega konzula v Aivali.** Neka angleška križarka je namreč to odprto mesto obstreljevala in ena granata je zadela tudi vilo italijanskega konzula, katerega rodbina je bila ostala v Aivali. Vila je uničena, stanovalci so mrtvi.

* **Zaplenjena imetja.** Iz hrvaškega uradnega lista je posneti, da je bilo s sklepom zagrebškega sodnega stola št. 2838/608 zaplenjeno premoženje 140 oseb iz Vitojevca, s sklepom št. 2838/614 pa 467 oseb iz Zemuna. Vse te osebe so obdolžene veleizdajstva.

* **Delcasséjev sin obsojen.** V taborišču Halle se nahaja kot vojni vjetnik tudi francoski poročnik Delcassé, sin francoskega zunanjega ministra. Mladi Delcassé je bil te dni radi neposlušnosti ter grdenja Nemčije obsojen na eno leto zapora v trdnjavi. Nekaj drugi francoski častnik je dobil 1 in pol leta zapora.

* **Na devet mesecev je bila od domobranskega divizijskega sodišča v Brnu obsojena, kakor poroča »Arbeiter Zeitung«, neka zasebnica, ker je pri mirozovu povodom zopetnega zavzetja Lvova s demonstrativnimi na zdar-klici in sploh čudnim vedenjem motila slavnost. Obtoženka je trdila, da je klicala iz navdušenja na zdar, a sodišče ji ni verjelo.**

* **Ženi je odrezal uho.** Tesarski mojster in občinski odbornik Josip Odak v Novih Mikanovcih na Hrvatskem, je prišel pijan domov. Najprej je zapodil otroke iz hiše in potem pretepaval svojo ženo. Ko se mu je zdelo, da jo je že dovolj pretepel, je vzel nož in je ženi odrezal uho ter ji grozil, da ji odreže še nos ali pa pa do smrti zakolje. Na srečo mu je žena utekla in se tako rešila. Odak je zadnji čas storil tudi še več drugih nasilnosti, tako, da so ga zaprli in bo imel dosti časa razmišljati o svojem početju.

* **Nezaupnica dr. Hinkoviču.** Hrvatski uradni list javlja iz Nove Gradiške: Dne 3. t. m. ob 3. popoldne so se zbrali volilci novogradiškega okraja v hotelu »Nadvojvode Dragotina«, da zavzamejo stališče proti dr. Hinkoviču, izvoljenemu poslancu novogradiškega okraja, povodom tiralnice, ki je bila razpisana proti njemu v uradnem listu št. 218. Predsednikom shoda je bil soglasno izvoljen uvaževani in odlični meščan dr. Aleksander Nikolajević, ki je zbranim volilcem po kratkem pozdravu razložil povod sestanka ter jih pozval, naj se o stvari izjavijo. Na ta shod so bili povabljeni samo ti volilci, ki so svojčas glasovali za dr. Hinkoviča ter ga izvolili za narodnega poslanca. Z ozirom na to, da je večina volilcev na bojnem polju, jih je prišlo nad 300, torej skoro vsi volilci, kar jih je še doma. Vsi volilci so soglasno sprejeli resolucijo sledečega značaja: Ker je bil dr. Hinković izvoljen za narodnega zastopnika na legalnem temelju, zlasti na temelju nagodbe, pred kratkim časom pa so tuji in domači časopisi prinesli vest, glasom katere se je dr. Hinković izneveril temelju, na katerem je bil izvoljen, in je celo proti njemu izdala tiralnica od c. in kr. vojaškega sodišča zaradi zločina proti vojni sili države, izjavljajo na shodu zbrani volilci soglasno, da se ne strinjajo in ne identificirajo z dejanji dr. Hinkoviča, da nimajo nič skupnega z njimi in jih soglasno obsojajo. — Poleg te nezaupnice je shod soglasno sklenil, da vadi porabi prihod, da izjavi svojo

trajno in neomahljivo vdanost in zvestobo posvečeni osebi Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva ter svojo privrženost banu baronu dr. Skerleczu. Na predlog predsednika je bila v tem zmišlu poslana brzojavka banu in se je skupščina zaključila s klici: »Živio Njegovo Veličanstvo!« in »Živio ban!«

Gospodarstvo.

— C. kr. priv. splošna prometna banka, podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer. Stanje denarnih vlog dne 30. septembra 1915 93.215.892 kron.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za junakinja Berto Kenda iz Tolmina: Gg. J. Maček in J. Semoč iz Pulja, 52 kron, nabrala med slovenskimi in hrvaškimi mornariškimi podčastniki na Nj. Vel. ladji »Princ Evgen«; nadporočnik Poka pri c. kr. etap. det. v Sinju, 26 K 40 vin., zbrali slovenski fantje, nahajajoči se tam pod orožjem, z željo, da hrabra in neustrašena gospodična kmalu okreva. — Bog naj jo poživl! Franc Štefanič, c. kr. oskrb. v Gradcu, 5 K; osebe tvrde Perdan v Ljubljani, 10 K; Marija Kokalj iz Trsta, 31 K 20 vin., nabrala med rodoljubi in v gostilni »Mikuž« v Ljubljani v Kolodvorski ulici darovali gostje 51 K 04 vin. Skupaj 175 kron 64 vin. Srčna hvala!

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Negovanje las s Piravonom

Največja dobrota, ki jo morete izkazati svojim lasem.

Steklenica K 2.50, dosti za več mesecev.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 209.2 Srednja 1. srčni tlak 736 mm

oktobra	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
8.	2. pop.	732.1	13.2	brezveter.	pol.oblač.
9. zv.	732.0	8.1	sl. zah.	del. oblak.	
9. 7. zj.	731.8	7.1	sl. vzh.	megla	

Srednja včerajšnja temperatura 9.5° norm. 11.7°. Padavina v 24 urah mm 0.3.

Dva mornariška podčastnika želita radi boljše izobrazbe dopisovanja z inteligentnimi gospodičami.

Dopisi pod naslovom: Ljubomir, Vekoslav, S. M. S. »Wien«, Hasielnuova, Južna Dalmacija. 2588

STANOVANJE

z 2 ali 1 sobo, kuhinjo in pritlikinami v mestu ali okolici se išče za takoj ali nobember. Ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda« pod »Čedno stanovanje/2561«. 2561

Krojaški pomočnik

se sprejme pri tvrdki 2535 A. KUNC, Ljubljana.

Iščem poštenega trgovca, ki bi mi poslal

krompirja, zelja, jabolk l. t. d.

to je vsake vrste zelenjadi in sadja. Ponudbe na M. Tonsa, Reka-Fiume.

Učenca

v trgovino mešanega blaga

sprejme takoj F. Skušek, Metlika, Dolenj. 2586

Več dobrih 2596

zidarjev in težakov

sprejme tvrdka Andrej Cerne,

stavbeno podjetje Sv. Petra cesta št. 23. Zidarji 5—6 K težaki 3—4.

M. LOŽAR, kovač in izdelovalec raznih voz, v Dragometlu pri Demžalah sprejme takoj 2587

kovaškega in kolarskega pomočnika 2 vajenca. Zahvala.

Podpisani se najtopleje zahvaljujemo sl. mestnemu magistratu, ki nam je blagovoljno brezplačno prepustil prostor za klavnico za nasaditev poljskih pridelkov. Ta pomoč nam je v tem hudem času mnogo odlegla. Prosimo g. župana in gg. obč. svetovalce še nadaljne naklonjenosti. V Ljubljani 9. okt. 1915.

Ivan Kavčič, paznik v mestni klavnici; Josip Salovec, mizarški pomočnik; Fuks-Jager, tobačna delavka; Pečnik Marija, vdova. 2590

Krasna salonska oprava, spalna soba s 4 omarami, patentni spaln divan, trajnogorna poč, spalna soba s 2 omarama, franska garnitura, vse prav elegantno se proda samo resnim kupcem. 2572

Naslov v uprav. »Slovensk. Naroda«.

Trgovski sotrudnik

28 let star, vaje špecerijske stroke ter deželnih pridelkov, z večletno prakso, želi službo v kaki večji špecerijski trgovini, v mestu ali na deželi. Sprejme tudi kako drugo primerno službo. Spricvala na razpolago. Nastopi lahko s 1. novembrom. — Naslov pove uprav. »Slovensk. Naroda«. 2591

Dovršeni 2579

šestošolec

se sprejme takoj v lekarni

A. Šusteršiča v Krškem, — Dolenjsko.

Prodajalko

izurjeno v manufakturni trgovini, sprejme večja trgovina v Ljubljani. Ponudbe pod »F. H.« na upravn. »Slovenskega Naroda«. 2583

Izurjena šivilja

v perilu želi vzevanja monogramov in gumbic na dom, po zelo nizki ceni. Pri- de tudi na dom iskat dela. Cenjeni naročniki naj se zglase pri g. FANFI STARIČ, Selo št. 39, Moste pri Ljubljani. 2573

Sprejme se takoj

učenec

v galanterijsko trgovino Prica & Kramar, Celje. 2589

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino 2117

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 22.

Splošna govorica v Ljubljani bo danes zvečer, jutri v nedeljo in v ponedeljek da je

„Kino Central“ v deželnem gledališču z vprizoritvijo

„Usodna zapuščina“

prekosil vsa svoja dosedanja predvajanja.

To je najnovejša senzacijska drama v 4 dejanjih. Dosedaj edino v tem filmu uprizorjena prava katastrofa parnika na odprtem morju. Napetost dejanja se veča od prizora — lepota tega filma brez konkurence!

Tedensko kinematografično vojno poročilo prinaša

slike z italijanskega bojišča.

Trije samci. Najnovejša varijetna točka: Domišljavi borilec.

Veseloigra treh samcev, ki ne marajo žensk, a se jim vkljub temu nasedejo. Proizvaja znani klovn Olšensky.

Ljubke male mačlice. Srčkan naravni posnetek.

Predstave kakor navadno.

V I. nadstropju je odprt bife s cenjenimi okrepčili.

Službo oskrbnika

graščine ali večjega kmetkega posestva

želi nastopiti

v vsem gospodarstvu izurjen mož. Ponudbe pod »OSKRBNIK« na upravn. »Slovenskega Naroda«. 2582

Starejši 2565

fant-sodar

kateri bi opravljal tudi vsa domača dela dobi službo. Ponudbe pod »sodar/2565« na uprav. »Slovensk. Naroda«.

Prodajalka

z dobrimi referencami išče službo za mesec november v tobakarni ali pa v trgovini, najraje na Stajerskem. Cenjene ponudbe na upravn. »Slovensk. Naroda« pod »Stajersko/2569«. 2569

2 meblovani sobi

ali soba in kabinet s porabo kuhinje.

Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod »Meblovani sobi«. 2547

Ovčarski pes se kupi.

Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«. 2580

Šivilja in domača

kostanj, želod, bukov žir

dalje vse kmetijske in gozdne pridelke kupuje z vsake postaje trgov. s semeni A. Grünwald, Wiener Neustadt.

Odda se mesarija

v mestu. 2529

Naslov pri uprav. »Sloven. Naroda«.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri soprog, oziroma oče, stari oče, brat, svak in stric, gospod

FRANC BIZJAK

posestnik in gostilničar

danes ob 1. uri popoldne, po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 10. oktobra ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti Tržaška cesta št. 5 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 8. oktobra 1915.

Katarina Bizjak, soproga. Franc, Viktor, Stanke, sinovi. Helena Cerar roj. Bizjak, Minka Bunc roj. Bizjak, hčeri. Franc Cerar, Rudolf Bunc, zeta. Vsi vnuki in vnukinje.

2575 Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tople vojne uniforme

zgotovljene
in po meri

JOSIP ROJINA, uniformiranje,
Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 3.

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporočila se
solidna trdka

modni salon

specialno damskih in otroških klobukov
ter svilenih čepic v najnovejših oblikah.

MARIJA GÖTZL, Židovska ulica števil. 8.

533

Vnanja naročila obratom pošte in na izbero.

C. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi

tovarne barv, lakov in firnežev

LJUBLJANA.

Centrala: Grac.

Centrala: Grac.

Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göttingu, Trstu,
Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.

Priporočajo:

vse vrste oljnat, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež,
pristni kranjski, mavec (Gyps), olje za pod in stroje, karbo-
linej, čopiče, steklarški in mizarški kile in druge v to stroko
spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

Gospodična

zmožna vseh opravil v posojilnicah, išče
primerne mesta v kaki posojilnici. Ve-
šča je popolnoma slovenščine in nemščine.
Prijazne ponudbe se prosijo pod „S. V. 2524“
na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Zahtevajte

zastoj in poštne prosto moj
glavni katalog s 4000 podobami,
ur, zlatne in srebrne, glasbil,
orožja i. t. d. i. t. d.

„Prva tvornica ur“
JAN KONRAD, c. kr. dvor. dobavitelj, Most 884. (Češko).
Nikljasta ankerica K 380, boljše kakovosti
K 420, v starosrebrnem kovinskem rokoku
okroju K 480, s švicar. kolesjem na sidro
K 5— Vojne spominske ure K 550, 6—,
radijeve žepne ure K 850, nikljasta budilka
K 290. Razpošiljanje po povzetju. Brez
rizika. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

362

M. GELEHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

ter

610

apretura sukna

Ljubljana,
Selenburgova ul. 6.

Anton Boc

Glince,
Burska ulica 46.

se priporočajo.

Postrežba vestna in točna.

Najnižje cene.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg 10

špecialna trgovina pletenin, trikotaž in perila

priporočajo svojo veliko zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, doko-
lenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in
spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana

839

Kolezijska ulica št. 16

priporočajo svojo bogato opremljeno
vrtnarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in travke.

Izposojevanje
ob mrtvaških odrih
drevesne cvetlice,
kakor tudi najfi-
nejše dekoracijske
cvetlice za dvorane
in balkone.

Vsakovrstne sadike do
najzlahtnejših cvetic in
zelenjadi. Sprejemam na-
ročila na deželo. Vsa na-
ročila se izvršujejo točno
in solidno.

Brzjavke: I. Bizovičar,
vrtnar, Ljubljana.

Največja izbira
patriotičnih spominskih prstanov.

Najboljše ure

najfinejše svetovne znamke,

kakor tudi

zlatnina, srebrnina in namizna oprava.

Cene nizke.

Cene nizke.

Za obilni obisk se vpljudno priporočajo

F. Čuden

Prešernova ulica št. 1 v Ljubljani.

Lastna tovarna ur v Švici.

Cenik tudi po pošti gratis.

Kupuje se staro zlato in srebro po visoki ceni.

Srebrni prstan z obokom, lepo
emažiran K 2—
Srebrni prstan, lepo emažiran
„Viribus unis“ K 2—
Srebrni prstan, lepo emažiran,
„Svetovna vojna“ s rdečim
križem K 250
Srebrni prstan „Schillingen-
stein“ K 5—
Srebrni prstan „Krone“ na
aliho K 5—

Zlata prstana s srebrnim pre-
oblokom, lepo izdelani K 5—
Zlata prstana s 14 kar. zlato
preoblokom in steklenimi
krogli K 10—
Isti stekleni krogli s zlato
preoblokom in steklenimi
krogli iz podoba K 10—

Peter Kozina

tovarna čevljev

& Komp.

v Tržiču, Sorensko

prodaja lastne izdelke na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg, nasproti so. Jakoba mostu.

Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 K 740,000.000—

Vlog dne 30. junija 1915. „ 46,800.000—

Rezervnega zaklada „ 1,330.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je puplarno varna in

stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopa proti 5 1/4% obrestim in najmanj 3/4% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Oton Zupančič: Sto ugank.

Svigaj, smuči,
misel suči,
um nam móti,
prav nas póti! (Ugankar).
O. Zupančič (Sto ugank,
54. uganka.)

Oton Zupančič je ljubljene naše mladine.

Hej, kako vam to ožive dijaki nižjih razredov, kadar pride na vrsto Zupančičeva pesem: V razredu je, kakor zunaj v naravi, kadar po marčevem, topečem deževju posije svetel solnčni žarek. Vsak hoče brati Zupančiča, vsak ga deklamirati, ves razred se veseli njegovih nežnih, lepih pesmic, hlastno jih uživa in se hoče pošteno napiti te bistre pesniške studenčnice. In v višjih razredih! Fantje najraje razmišljajo o Zupančiču, najraje predavajo o njem, najraje prepletajo svoje domače in šolske naloge z njegovimi klasičnimi citati in verzi.

Mladina te nosi v svojem srcu. In kaj bi te ne. Saj ni tako pomladanski, tako mlad v svojih pesmih. Res, fant od fare, poln zdravja in veselja, pa postrani klobuk. Hudir naj vzame vse skrbi in tožbe in obup.

Tvoja pesem zveni kakor močnejši velikonočni zvon, ki se razlega po zeleni pomladni trati in kliče k veselju, k delu, k življenju.

In dobro znamenje je za nas in tolažbopojno, da Zupančičev zvon glasno in veselo odmeva v srcih naše mladine in navdušuje mlade duše za delo in življenje.

Pred nekaj dnevi se je zopet oglasil Oton Zupančič z zanimivo zbirko: »Sto ugank.« Sto ugank — tristo zadrge — tristo zank. V Ljubljani. 1915. Izdala in založila »Omladina«. Tiskala »Učiteljska Tiskarna«. 39 strani. Cena 90 vinarjev.

Ai naj obširneje govorim o zbirki. Ni moja namera, niti se ne čutim poklicanega v to. A eno rečem: pristno Zupančičeve so te uganke, preproste, a vendar mojstrski njih jezik, bujna, smela njih domišljija, duhovita njih zasnova. Take so, kakor sam označuje ugank v 54. uganki te zbirke.

Bral sem te dni Zupančičeve ugank v šoli, v nižjih in višjih razredih. Stara skušnja. Ob tem čitvu se je v razred naselila pomlad, učenci so napeto poslušali, uživali, se čudili in smejali. In še rajši te imajo, ljubi Oton, kakor so te imeli doslej.

Pa kaj bi naprej govoril. Navažam tu nekaj ugank. Berite jih, mladi in stari, in uživajte. To je pristno, izvržno pesniško blago. In ne bo mu žal, kdor si nabavi to mično zbirko v mični zunanji obliki.

2.

Biserne brez kril čebele
snoči stihale priletele,
noč na travi prenočile,
davi v solnce se poskrile.

9.

Sredi polja jasen grad:
sama okna, nič ni vrat;
bogatin pridejo,
okna z zlatom zazidajo.

13.

Bela nožica,
zelena devica,
glavo je sklonila,
lase razpustila.

20.

Pedenj — človek; lakot brada
z okna mu po steni pada.

25.

Kakšne so to kuharice:
vse so lončke prevrnile,
niti kapljice prelile.

50.

Zlato solnce,
v solncu luna,
v luni hlebec,
v hlebčku Bog.

55.

Ta je v temnici podzemeljski bil,
bil je rezan,
bil je vezan,
svojo sladko kri je prelil,
prišel na to slavje —
bratcem vsem na zdravje.

67.

Leseni dvorci,
dišeči zastorci,
koščeni predalčki,
v njih sladki malčki.

72.

Iz razdrtega korita
lačna vrana sito pita.

94.

Polivka, polivka čez ves svet,
v polivki velikih žgancev pet.

97.

Pod goro
kralj z vojsko;
prišel je čas —
misli na nas!

100.

Mavrica na tri pramence —
Bog poživi vse Slovence!

Ugibajte! Ako ne uganete in ako hočete brati še druge, prav tako lepe in duhovite ugank, pa res ne gre drugače, kakor da si kupite vso zbirko. Tam najdete še ostalih 88 ugank in zadaj odgovor na vseh 100 ugank. Torej!

M. Pirnat.

Bolni napljinč **Sanatorij Aflen**
Hofacker (830) Slajersko. Prospekti

Sprejme se k licejski gojenki še jedna

gojenka

na hrano in stanovanje. 2578

Imata svojo sobo. Zglasiti se je **Tržaška cesta št. 11./I. nadstropje.**

PRODAJALKA

želi dobiti mesto v trgovini. Cenj. ponudbe naj se pošljejo pod „trgovina/2571“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2571

Lepa dvonadstropna VILA

z velikim vrtom v Ljubljani, se ugodno proda. 2023
Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«.

Spretna šivilja se sprejme takoj.

Kje, pove uprav. »Slovensk. Naroda«. 2566

Zapomni, ne zabi:

Bolan ali zdrav,
Le „**FLORIAN**“ rabi,
Želodcu bo prav!

Želodčni liker

je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zaman kupoval draga in neprijetna zdravila!

Pristni „**FLORIAN**“ se dobi edino od **Rastlinske destilacije „FLORIAN“** v Ljubljani.

Postavno varovano.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANC

Išče se prodajalka

večja mešane stroke.
Ponudbe pod „Ljubljana/2581“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2581

Sprejme se v trajno delo krojaški pomočnik

pri **Antonu Stefančiču**, krojaškemu mojstru v **Hrastniku ob južni železnici**. 2577

Ugodna prilika!

Posestvo v obsegu treh oral zemljišč (1 oral vinograda, takoj za obirati, 1 oral travnika z sadnim drevjem in 1 oral kolo-seka) z novo zidanim poslopjem in celo vinski opravo, se proda iz proste roke. Četrť ure oddaljeno od kolodvora Videm-Krško na najlepši legi v okraju. Cena 7000 K.

Ponudbe pod „Ugodna prilika/2576“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2576

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem **Viktor Bajt.**

Naslov za brzojavi: **Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.**

Stanovanje

2—3 sob **išče** stalna stranka za **takoj ali 1. november**. Ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda«. 2560

Zaradi odstopovanja **prodaj** takoj cenó **lep dobro ohranjen**

avtomobil

Vpraša in ogleda se v **trafiki Jezeršek, Zaloška cesta 166.** 2554

Trgovski pomočnik

in **učenec** se sprejmeta **takoj** v trgovino z mešanim blagom **PAVEL KUNSTEK, Sturje pri Ajdovščini.** 2584

Prodajalka

za **trafiko** **želi dobiti mesto.** Naslov pove upr. »Sloven. Naroda«. 2528

Gospodična

z večletno prakso, zmožna samostojnega knjigovodstva, slovenske in nemške korespondence, **išče** primerne mesta. Nastop takoj. Ponudbe pod „**Samostojna/2523**“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2523

Instruktor

za realko, slovenec-tehnik, **se sprejme takoj.** Plača 150 kron in popolna oskrba. Osebo naj se predstavi: **Gledališka ulica 7/I, vrata 4.** 2526

Poceni se proda star glasovir

Sv. Petra cesta 11., I. nadstr. 2581

Kupim takoj pohištvo

za **spalno sobo in kuhinjo.** Ponudbe pod „**Pohištvo/2585**“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2585

V smislu sklepa občnega zbora z dne 5. septembra 1915 izplačuje se kupon 1914 po

K 16—

za vsako delnico. 2594

Jadranska banka, Trst.

Ad št. 15.467.

Razglas

o popisovanju zalog žita, mlinjskih izdelkov in sočivja.

Vsled odredbe c. kr. ministrstva za notranje stvari se imajo popisati zaloge žita, mlinjskih izdelkov in sočivja (fižola, graha in leče) po stanju z dne 15. oktobra 1915. V Ljubljani bodo to nalogo izvršile posebne komisije, ki bodo hodile od hiše do hiše, oziroma od obrata do obrata ter popisovale gori navedene zaloge.

Ta popis bo obsegal:

- 1.) vse poljedelske obrate, ki so pridelali kaj žita ali sočivja;
- 2.) vse obrtne in trgovske obrate, ki vporabljajo, prodajo ali shranjujejo žito, moko ali sočivje;
- 3.) vse občine, javne korporacije ali druge aprovi-začne poslovnice, ki imajo vsled nove organizacije porabe v zalogi žito, mlinjske izdelke ali sočivje.

Pri zasebnih strankah se torej zaloge ne bodo popisovale.

Zaloge, ki so 15. oktobra med potjo, mora prejemnik zgledati v **treh dneh** po prejemu v posvetovalnici v mestnem magistratu.

Patriotična dolžnost vsakogar je, da svoje zaloge vestno napove in oblastva podpira pri njih nalogi.

Prikrivanje zalog, napačne ali neresnične napovedi itd. se kaznujejo z zaporom od 1 tedna do 6 mesecev, če pa presega vrednost zaloge 500 K, s strogim zaporom od 1 meseca do 1 leta. Poleg zaporne kazni se sme prisoditi denarna globa do 2000, oziroma 20.000 kron. Razen tega se zatajene zaloge zaplenijo v korist državi.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 7. oktobra 1915.

Modni salon

Stuchly-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebo izbrane novosti z Dunaja.

Priporoča: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Popravila točno in vestno.

Priznane nizke cene.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

» Delniška glavica 8.000.000 kron. »

2530

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondl okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 5. razred IV. c. kr. avstrijske razredne loterije. Zrebanje od 8. oktobra do 6. novembra 1915.

Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:

1/1 srečka K 40—, 1/2 srečke K 20—, 1/4 srečke K 10—, 1/8 srečke K 5—.

Cene za novo vstopivše igralce:

1/1 srečka K 200—, 1/2 srečke K 100—, 1/4 srečke K 50—, 1/8 srečke K 25—.

Naročila se vrže najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema začetni s 6. oktobrom t. l. prijave za

III. 5 1/2% avstrijsko vojno posojilo

po origi nalnihpogojih in priporoča svojim komitentom obilno udeležbo pri razpisani subskripciji.

Ženitna ponudba!

Penzionist, 50 let star, 180 kron mesečnih dohodkov in tudi nekaj denarja v hranilnici, želi poročiti pošteno uradnico na Kranjskem ali Primorskem ali pa vdovo brez otrok, ki ima svojo hišo v kakem trgu. Starost do 45 let.

Resne ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod »Penzionist«. 2563

Tvornica v bližini Ljubljane sprejme bilanciranja zmožnega 2558

knjigovodjo

ali knjigovodkinjo, zmožno obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. — Ponudbe pod »F. E./2558« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Nosna rdečica

Popolnoma neškodljivo. Poizkusni lonček K 1—, večji lonček K 3—
D. A. Rixa biserno mleko, tekoč puder rožnat, bel in naravno rumen. Steklenica K 3—. Razpošiljanje diskretno. Kosmetični dr. A. Rixa laboratorij na Dunaju IX., Berggasse 17/E. — Zaloge v Ljubljani lekarna pri »Zlatem jelenu«, parfumerija A. Kanc, drogerija »Adrija« (Cvancara). 2562

n. pr. rdeča koža, ogrci, izpuščaji, gube in ohlapna koža, vse kožne hibe izginejo z jamčeno z desetletja preizkušeno

A. WEISSBERG, tvorniška zaloge

Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III. Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj. 2411

Šivalni stroji!

„Singer“ in „Kaysor“ s podolgaštim, okroglim čolničkom, Central-Bobbin za dom in rokodelstvo se kupijo najbolje in najceneje pri firmi

A. WEISSBERG, tvorniška zaloge Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.

Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj. 2411

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravniški izkaz o izvrstnem učinku, zraven pa še na tisoče zahv. pism na ogled. **Bužne, lepe prsi**

dobite ob rabi med. 2481
dr. A. Rixa kreme za prsi, ki so vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8— Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E. Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri »Zlatem jelenu«, drogerija Kanc in »Adrija«.

V ponatisu je izšel znameniti roman AMERIKANKA.

(Francoski spisal Pierre de Coulevain.)

Naročila sprejema:

„Narodna knjigarna“, Ljubljana, Prešernova ulica.

Cena dveh knjigam (skupaj 554 strani) samo 3 K 50 vin., s pošto 3 K 70 v., elegantno vezan izvod 4 K 70 v., s pošto 4 K 90 v. Zaradi izrednih poštinih razmer ni mogoče tega dela pošiljati na ogled in se dobiva le proti vplačani denarja v naprej ali pa po poštne povzetju.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glas. Matice in edini zaprišeni strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

(Nasproti nunske cerkve.)

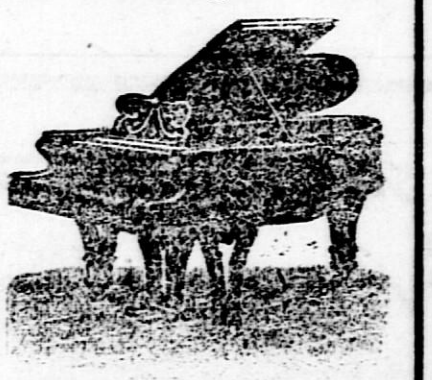
Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloge vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stigl, Rud. Stelzhammer, Czapska, Lanberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najomnina najnižja. Zamena najugodnejša. Uglasevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izkjučno lo jas za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „poselna“ pri kričalih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 4.

Velika zaloge obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero. Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

Največja zaloge navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadnih do najfinjših

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Mozganim naročnikom se pošilja s povzetjem.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloge

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Zdrave, rdečelične otroke hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasliznost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono. Zaloge vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“. Vedno sveže gumijsve specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagajn. Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Proházka

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

1 ali 2 tapetniška vajenca

sprejme tvrdka Naglas v Ljubljani. 2505

Spretnega krojaškega pomočnika

za veliko trajno delo ter 2495

učenca iz dobre hiše, sprejme takoj

Josip Hočevan,

krojaški mojster v Celju.

Prodajalko

špecerijske stroke sprejme za takoj s popolno prehrano 2551

Ig. Rabenstein v Lutomeru.

Zele se nemško pisane ponudbe.

Orehe, suhe slive, suhe hruške in krompir

kupuje tvrdka

IVAN A. HARTMANNA

naslednik A. TOMAZIČ, Ljubljana,

v vsaki množini po solidnih najvišjih cenah. 2538

Damske klobuke

v največji izbiri priporoča

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg šte. 21.

Popravila najceneje. 2465 Popravila najceneje.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 1408 raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri

GABRIJELU ERŽENU

Zapuže, pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. 1277 Cene zmerne.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznihi koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti

Friporočamo špeciialno damsko in otroško konfekcijo zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejšo KOSTUME Najnovejša

Plasče, jope Zalno — domače obleke

BLUZE KRILA Perilo, čepice, modro in modne predmete.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloge pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Kmetijska strokovna šola.

(Iz deželne kmetijske šole v Št. Jurju ob južni železnici.)

Na deželni kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici namerava se začeti z rednim poukom, ako se bo de oglašilo dovoljno število učencev. Z ozirom na posebno v sedanjih razmerah dokazano važnost umnega kmetijstva se pričakuje, da bode zanimanje za izobrazbo v kmetijski stroki še mnogo večje kakor dosedaj.

Številni dopisi bivših učencev kažejo, kako jim koristi če tudi le 10 mesečna izobrazba ne samo v njih stroki, celo tudi v vojaški službi in drugod. 10mesečno večinoma brezplačno bivanje na zavodu nese marljivemu mladeniču, ki z zanimanjem vse zasleduje prav oduševljeno obresti v marsikaterem oziru.

Ker pa niso še vsi predpogoji za zopeten početek pouka v redu, ne gre, da bi se tečaj že sedaj pravilno razpisal. Vendar je pa treba že naprej znati, kako udeležbo je pričakovati. Pozivljajo se torej mladeniči nad 15 let, ki imajo voljo vstopiti kot učenci in so dovršili vsaj ljudsko šolo z dobrim uspehom, oziroma njih starši, da se zasedaj, če ni mogoče osebno, kar z dopisnico oglašijo ravateljstvu.

Pripomniti se pa še mora, da je višja predizobrazba, kakor samo ljudska šola, še bolj všeč, ker omogoči toliko boljše učne uspehe. Kmetijska šola je strokovna šola, ki stremi po tem, da vcepi v razmeroma kratkem času učencem isto teoretično in praktično strokovno znanje, katero je dandanes praktičnim kmetovalcem potrebno. Organizacija šole in nje obsežno posvetstvo nudi za to obilo prilike. Čim inteligentnejši pridejo učenci na zavod, toliko lažje in popolneje se doseže namen. Strokovna šola naj izobrazbu v stroki, vse drugo naj bi že učenci iz drugih šol seboj prinesli. V enem letu se vedar ne zamore človeka vsestranskega izobraziti. Sicer se mora učencem s slabejšo izobrazbo tudi v tem oziru nekoliko pomoči, to pa ne sme iti predaleč proti smislu specialnega namena strokovne šole. V tem oziru vladajo zelo krivi pojmi. Kmetijske šole z več letniki se smatrajo za višje nego one z enoletnim tečajem, ker se trudijo nekako tekmovali z meščanskimi in drugimi šolami, glede splošne izobrazbe. S stroko samo pa vendar nima to nič opraviti. — Kdor hoče doseči višje javne službe, ta le naj gre na visoke šole, kdor se pa hoče posvetiti domačemu gospodarstvu, to doseže čim — inteligentnejši je toliko boljše — tudi v 10 mesečni tečaju potrebno podlago. Umno kmetijstvo ni nikakor tako nevhvaležna stroka za marljivega inteligentnega človeka, kakor se prevečkrat sodi. Gotovo bi bilo za narodno gospodarstvo kaj dobro, če bi imeli več kmetovalcev z boljšo splošno in temeljito strokovno izobrazbo. Sedaj so pri nas vsakojake državne službe najvišji smoter naše učeče se mladine. Za samostalno pridelovanje, katero je in bode zlasti v sledečem času državi gotovo več, naj pa ostanejo neuke moči. Nove razmere zahtevale bodo gotovo temeljito preobrazbo v tem oziru. In zakaj naj ne bi naš kmetijski stan ne predstavljal ne le isto strokovno zmožnost temveč tudi isto splošno inteligenco, kakor drugod, kjer je zelo ugleden in visoko cenjen činitelj.

Najboljšo uslugo storite svojim dragim na bojišču, če jih naročite na „Slovenski Narod“, ker le na ta način redno dobivajo poročila iz domovine.

Pri epidemijah in vseh infekcijskih boleznih
Mattoni Preiskušeno odvrtačno sredstvo
Giesshübler
slatina.

Iščejo se
konjski hlapec

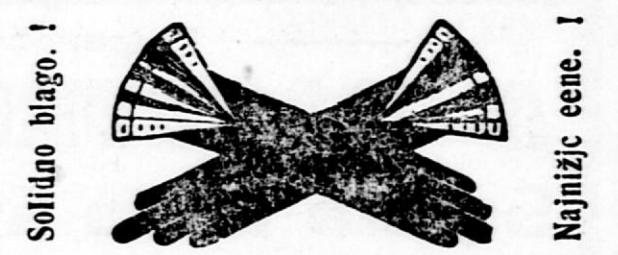
oženjen, dobra plača; stanovanje, kurjava, vrt brezplačno;

več močnih delavcev
plača 3. K, napoldorasli fantje 250K na dan. Preprosta,

dostojna deklica

z dobro pisavo in dobra računarica za zapisovalko. 2511

Ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda«.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,

Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in glase-rokavic, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurški predmeti. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Proti
zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar! Prosim vlijudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborna delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Za dve osebi se išče
prazno stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo za takoj ali pozneje. Pon. pod „2 osebi/2520“ na uprav. »Slov. Naroda«. 2520

Sveže češplje

in
hruške (tepke)

kupuje vsako množino in po najboljših cenah 2014

veležganjarna sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana.

Za boje

že rabljene za vsebino do 150 kg jabolk kupi vsako množino, in

blagašno

že rabljeno št. 2, 3 ali 4 kupi

Ivan Razboršek, Smartno pri Litiji. 2525

Volno

ovčjo, oprano in neoprano, kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večjo množino pošljem potnika osebno prevzet. 2031

Veletrgovina R. Stermecki

Celje št. 15, Stajersko.

dežnike
in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Gospa

v srednjih letih, dobra kuharica, izvedena v gospodinjstvu, tudi pedagogično izobražena, išče službo gospodinjke pri samskem gospodu ali vdovcu z otroki tu ali na deželi.

Ponudbe pod „Gospodinja/2546“ na uprav. »Slov. Naroda«. 2546

Proda se dobroohranjena

: peč :

(Phöbus)

2529

Vpraša se: ROJC, Dunajska cesta št. 29, II. nadstropje.

Smrekovo lubje

2568 kupuje

in prosi ponudeb s ceno tvornica usnja

FEIGEL

Drošau pri Piznji, Češko.

Prosi se nemška korespondenca.

Spretna

2547

modistinja

se takoj sprejme.

Služba stalna. Plača po dogovoru.

Marija Götzl

Ljubljana, Zidovska ulica 8.

G. Flux

Gosposka ulica 4,

I nadstropje, levo. 2563

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste

kakor privatno trgovsko in gostilniško osebo izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znamkat

Prodajam
motorno kolo

1 1/2 HP (Lichtbogenzündung). Vzamem tudi v račun fotografski aparat. — Vprašanja naj se naslovijo na uprav. »Slov. Naroda« pod „P. C. J./2555“. 2555

Suhe gobe

Vsako množino suhih gob se kupi proti takojšnjemu plačilu in prevzetju. Ponudbe z vzorcem, navedbo cene in množine naj se pošlje na hotel „UNION“ Ljubljana pod šifro „Export“ do 20. okt.

Pivnica

v Laškem trgu

2570

se odda takoj v najem.

dr. Kolšek, Laško.

Iščem mesarskega vajenca

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 2567

Slovensko-nemško italijanska korespodentinja

in strojepiska z dveipolletno pisarniško prakso, išče službo pri kakšni tvrdki ali banki.

Ponudbe pod „Pridna“ na uprav. »Slov. Naroda«. 2564

Gospodična

17 let stara, ki je dovršila 3 razrede meščanske šole z dobrim izpričevalom, želi priti v kak urad, najraje k poštnemu uradu za pomočnico, ali v prodajalno v svrhu nadaljne izobrazbe.

Ponudbe pod „St. 2548“ na uprav. »Slov. Naroda«. 2548

Francoska konverzacija

se išče v svrhu obojestranske izpopolnitve. Event. proti ogrski ali nemški konverzaciji.

Ponudbe pod „G. L. 7./2559“ na upravništvo »Slov. Naroda«. 2559

Modni salon P. Barborič

λ. Mildner nasl.

Ljubljana, Mestni trg št. 7

priporoča svojo veliko zalogo kintanah

klobukov, praznih oblik, peres, cvetlic i. t. d.

Vedno velika izbira žalnih klobukov.

Popravila točno in ceno.

Popravila točno in ceno.

JADRANSKA BANKA podružnica v Ljubljani.

Centrala v Trstu. Podružnice na Dunaju, v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

Živahna zveza z Ameriko.

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Sprejema nove vloge, s katerimi se zamore vedno razpolagati, brez ozira na določbe moratorija ter jih obrestuje po čistih

4 1/2 0/0

Vse vrste
Krtač, glavniki, nahrbtnikov,
torbic za na ter vojaških potrebščin
dobavlja trgovcem najceneje in hitro
MAKS HELLER,
 Gradec, Annenstrasse 42.
 Na željo se dopošlje ilustrovani cenik. **Telefon 3304.**

Na novejša izbora
 umetniških in drugih
razglednic
 pismenega papirja
 in vseh pisarniških
 in šolskih potrebščin
NARODNA KNJIGARNA
 Ljubljana Prešernova ulica šte. 7.

Štampilije
 vse vrste za urade,
 društva, trgovce itd.
Anton Černe,
 graver in izdelovatelj
 kavčukovih štampilij
Ljubljana, Selenburgova ulica 1.
 Ceniki franko. **Ceniki franko.**

VOLNO

za snežne čepice,
 moške nogavice,
 zapestnike i. t. d.

prerovoča
Toni Jager
LJUBLJANA
 Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)
 pokrivač streh in klepar, vpeljač
 strelovodov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporočila se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Nišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda. Poprave točno in ceno. Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina
modni atelije
 : za gospode :
Ljubljana,
 Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in
uradniške
uniforme:
 po meri
 v najkrajšem času.

L. MIKUSCH
 Ljubljana, Mestni trg 15
 priporočila svojo veliko izber
 dežnikov in solnčnikov.
 Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Svež krompir in čebulo

najboljše kakovosti ponujata najceneje
Karel Steiner **Anton Schindler in sin**
 izvoz krompirja **Dunaj XII, Bendigasse 11.**
Dunaj XXI/1, poštni predal 35. **Telefon 33456.** **2236**
Telefon 98148.

Lepe prsi
 dobe deklice in žene vsake starosti, ako
 rabijo moje najnovejšo mazilo za
 prsi, rabi se samo na zunaj, edino res-
 nično učinkujoče sredstvo, zajamčeno ne-
 škodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 60 vin.
Suhi
 dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko
 »Käthe«, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih
 pisem. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kar-
 tonov naprej pošt. prosto. — Pošiljatelj poste re-
 stante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga
Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumpergasse 49 K. 2. Stock.

Usta-
novljeno
L. 1942. **Tovarna oljnatih barv, laka in firmeža** **Telefon**
 Stevilka
 154.

BRATA **EBERL**
 črkostlikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnica: **Ljubljana** **Delavnica:**
 Miklošičeva ulica št. 6. Igriška ulica šte. 6.
 nasproti hotela „Union“. Električna sila.

Priporočila se tvrdka
A. RASBERGER, Ljubljana
Sodna ulica št. 5.
 Največja trgovina z
 gramofoni in godbenimi
 avtomati, ploščami in z
 vsemi sem spadajočimi
 predmeti. **2532**
 Blago in cene brez konkurence.
 Ceniki brezplačno.
 Pazite na naslov.

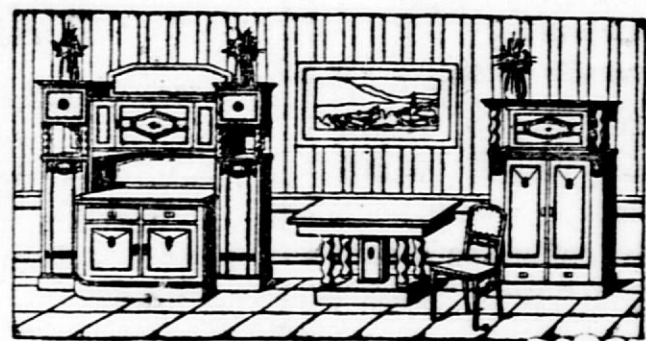

Brez konkurence!
F. L. Popper čevlji
 za gospode in gospe so nogam
 najbolj priležni, lični in najboljše
 kakovosti. Naprodaj samo pri
JULIJ STOR, Ljubljana
 Prešernova ulica št. 5.
 Goysserski čevlji za turiste, higijenični
 čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Zaloga pohištva in tapetniškega
blaga. Mizarstvo.

Popolna
 spalna oprava:
 2 postelji, 2
 omari, 2 nočni
 omarici in 1
 umivalnik z
 marm. ploščo
 in ogledalom
 K 350.—

Jamci se za
 solidno delo.
 Cene
 konkurenčne.
 Zahtevajte naj-
 novejši katalog,
 kateri obsega
 nad 300 mo-
 dernih slik.

Otroški vozički.

J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in
 municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od
 c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne
 policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in
 municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem,
 ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi
 ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošujajo.

Fran Sevcik
 puškar in trgovec z orožjem
 v Ljubljani.

Specialni oddelek platna
 v trgovini
A. ŠARC lastnica **JADVIGA ŠARC**
Ljubljana **Selenburgova ulica 5** **Ljubljana**
 nudi še priložnost k dobremu in cenemu nakupu
 rjuh **odejnih rjuh**
 brisak **blazin**
 bpišačev **pernatih blazin**
 prtov **pernio**
 prtičev **žepnih rut**
 Svicarska vezzenina.

Za vojake zimsko perilo:

hlače
 jopice
 sviterje
 rokavice
 žilogreloce
 šerpe za vrat
 nogavice
 dokolenice
 kolenogrelce
 gamaše
 snežne avbo
 ušesogrelce

**Sprejme se takoj trgovalski
sotrudnik ali sotrudnica**
izurjena v železnini, pri 2398
FRANCU PICEKU,
trgovina z železnim in spec. blagom
v Ribnici, — Kranjsko.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“
Vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 71.946.392-26. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145.150.178-29.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
čigar pisarne so v lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

K 202,841.494.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 30. sept. 1915:

K 93,215.892.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskozi brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Priznanje: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

Hiša

z dobro idejo gestilno v mestu Mariboru na državni cesti, krčmarska obrt na hiši, poleg hiše 13/4 orala stavbišče, poleg gostilne separatna hišica za stranko in prodajalnice, se pod ugodnimi pogoji radi bolezni proda. Cena 35.000 kron. 2521

Poišče se pri Jožetu Skraber, gostilničar v št. Lenartu v Slov. goricah.

500 kron!

Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, obliščanci v 3 dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred z RIA balzomom. Lonček z garancijskim pismom 1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50. Kemény, Košice (Hassa) i Postfach 12/22, Ogrsko. 1842

Pristen dober
brinjevec

se dobi pri
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

100 l domače pijače!
osvežujoče, slastno in zelo gasečo si lahko vsakdo sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so ananas, jabolčnik, grenadinec, malinov, mulkatni hruševci, poprovi metavec, pomarančevci, prencevec, viliševci. Neuspeh izključen.
Ta domača pijača se lahko pije polti hladna, postni tudi vroča namesto ruma in šnita. Sestavine s natančnim navodilom stanejo K 4-50 franko po povzetju. Na pet takih porcij dam eno santonj. Za ekonomije, trgovce, večja gospodarstva, delavnice i. t. d. neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost ne trpi.
Jan Grollich, Engel-Drogerie, Brno, št. 639, Moravsko.

!! Kupčevalci, zahtevajte takoj !!

cenovnik na veliko o električnih predmetih in o acetijskih svetilkah vseh vrst.

Namizne svetiljke, viseče svetiljke, svetiljke za kolesa in ročne svetiljke, žepne svetiljke itd.

Najcenejši nakup.

A. WEISSBERG

Gunaj II., 2109

Untere Donastrasse 23/III.

Slovensko dopisovanje.

B. GÖTZL
LJUBLJANA, Mestni trg 19
priporoča

krasne novosti jesenskih in zimskih oblek in površnikov domačega izdelka

po izredno nizkih cenah.

Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

Blagovni oddelek
Hrvatske zemaljske banke d. d. podružnice v Subotici
Szabadka, Ogrska

nudi veletržcem in preprodajalcem dokler kaj zaloge in v kolikor dnevne cene ne porastejo za gotov denar: 2448

Santos Superior kava za ceno K	380.—
Santos Prima	390.—
Guatemala GA	430.—
Costarika CA	490.—
Matagalpa MA	520.—
Biser (Perl) PA	520.—
Bibera Lampong	325.—
Bibera Tellichery	335.—
Holand. kumena (kima)	145.—
Marseille milo 72 %	192.—
Vaniljna čokolada	440.—
Olje čisto oljkovo	450.—
Olje Sesam Jaffa	480.—
Zdrob (gres, kašica) A/10	105.—
Prima ogrske salame	1100.—

Vse cene veljajo za 100 kg s skladišča Szabadka v originalnih balah, omoth, zabojih in sodčkih. Naročbe se ob poslatvi denarja naprej izvršujejo takoj. Manjše naročbe se izvršujejo v poštnih zavojčkih po 5 kg s povzetjem, toda izvršijo jih bankin veletržec s 5 % pribitka. Pri bankinem veletržcu se lahko dobi tudi la glace riž po K 3-20 in la Rangun riž po K 2-80 za 1 kg.

Dr. Jožef Stanič, odvetnik v Gorici, ki je zopet odprl svojo pisarno (v poslopu velike pošte) išče

spretnega solicatorja
(steno-grafa)

in 2516

daktilografino

veščo slovenskega in nemškega jezika.

**Divji ter pravi
kostanj**

suhe češnje, suhe hruške, laneno in konopljeno seme, bučna rma, proso, krompir, zelod, jetice (Knopper), orehe, vosek, vinski kamen, suhe gobe, predivo, sveže sadje, sploh vse delatno pridelke.

veletrgovina Anton Kolenc, Celje.

Istotako tudi prazna oljnat in petrolejske sode, vse vrste vreče, steklenice z zavojem za mineralno vodo. 2480

Franc Furlan

naslednik Paschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 10

Šmbožev trg šte. 9.

Lasne kite

v veliki zalogi, najtinejše kakovosti po 7, 9, 12 in 18 kron — vse vrste lasne podloge in mrežice — barva za laso in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

(Križišče Mestnega in Starega trga).

: Postrežba točna in vestna. :

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

PROSPEKT.

Tretje davka prosto 5½% avstrijsko vojno posojilo vračljivo 1. oktobra 1930.

Razglas.

Po cesarskem ukazu od 4. avgusta 1914. l., drž. zak. št. 202, o izvršitvi kreditnih operacij v svrhu plačila stroškov za izvanredne vojaške priprave povodom vojaških spletk se izdaja davka prosto 5½%ni vojni zajem. Skupni iznos zajma se bo določil na podlagi uspeha, katerega bo imela javna subskripcija.

Vrednostni papirji vojnega zajma se glase na imetnika in so izdani v kosih po 100, 200, 1000, 2000 in 10000 K ter v kosih, ki stvarjajo večkrat od 10000 K. Datirani so kosi dne 1. oktobra 1915 l., imajo na sebi posnetek podpisa c. kr. finančnega ministra in so protipodpisani od predsednika in od enega člana kontrolne komisije državnih dolgov v državnem zboru. Izdani so v nemškem jeziku, bistveni obseg teksta pa je pridodan tudi v deželni jezik. Vrnitev vojnega zajma se bo vršila dne 1. oktobra 1930. l. C. kr. državna uprava pa si pridržuje pravico, da sme vrniti zajem tudi pred 1. oktobrom 1930. l. bodisi v celini ali deloma, prejšnja povrnitev pa je mogoča samo na podlagi predložitve najmanj trimesečne odpovedi. Ta odpoved se razglasi v uradni „Wiener Zeitung“.

Vojni zajem se obrestuje s 5½% na leto in sicer v polletnih obrokih 1. dne januarja in 1. dne julija vsakega leta po dospelosti. Titri imajo po 31 kuponov, kojih prvi, ki zapade 1. dne januarja 1916 l. in zadnji, ki zapade 1. dne oktobra 1930, sta četrtletna kupona, ostalih 29 kuponov pa, ki zapadejo 1. januarja in 1. julija je pa polletnih. Izplačujejo se obresti in posojilo vrača brez kakršnega odtegljaja na davkih, pristojbinah ali kakorkoli proti vrnitvi zapadlih obrestnih kuponov oziroma posojilnih titrov pri c. kr. blagajnici državnih dolgov na Dunaju.

Radi zastare ugašajo terjatve iz vojnega zajma, kar se tiče glavnice, v 30. letih in kar se tiče obresti, v 6 letih od dospelostnega roka. Razpečevanje 5½% vojnega zajma ni podvrženo prometnemu davku od efektov.

Na Dunaju, dne 5. oktobra 1915. l.

C. kr. finančni minister.

Vabilo na subskripcijo.

Z ozirom na predstojęči razglas Njegove Prezvzišenosti gospoda c. kr. finančnega ministra se razglasuje sledeće:

Subskripcija se začne 7. dne oktobra 1915. l. in se zaključi v soboto, 6. dne novembra 1915. l. ob ob 12. uri opoldne.

Podpisovanja se sprejemajo na sledećih mestih: pri c. kr. pošthranilničnem uradu na Dunaju in vseh njegovih nabiralnicah (c. kr. poštnih uradih), vseh državnih kasah in davčnih uradih, pri avstro ogrski banki, glavnem zavodu na Dunaju in njenih podružnicah v Avstriji, v Bosni in Hercegovini, dalje pri: Anglo-Oesterr. Bank, Dunaj; Wiener Bank-Verein, Dunaj; K. k. priv. Allgem. Oesterr. Boden-Kredit-Anstalt, Dunaj; K. k. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe, Dunaj; Allgemeine Depositenbank, Dunaj; Nieder-Oesterr. Eskomptegesellschaft, Dunaj; K. k. priv. Oesterr. Länderbank, Dunaj; K. k. priv. Bank- u. Wechselstuben-Aktiengesellschaft „Merkur“, Dunaj; Bankhaus S. M. v. Rothschild, Dunaj; Union-bank, Dunaj; K. k. priv. Allgem. Verkehrsbank, Dunaj; Jadranska banka, Trst, Banca Commerciale Triestina, Trst; Bank für Ober-Oesterr. u. Salzburg, Linz; Bank für Tirol und Vorarlberg, Innsbruck; Bieliz-Bialaer Eskompte- u. Wechsler-Bank, Bielitz; Böhmische Eskompte-Bank, Praga; Böhmische Industrial-Bank, Praga; K. k. priv. Böhmische Union-Bank, Praga; Galizische Bank für Handel und Industrie, Krakov; Industriebank für das Königreich Galizien u. Lodomerien samt dem Grossherzogtum Krakau, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana; Landesbank des Königreiches Böhmen, Praga; Landesbank des Königreiches Galizien u. Lodomerien mit dem Grossherzogtum Krakau; Landwirtschaftliche Creditbank für Böhmen, Praga; K. k. priv. Mährische Eskompte-bank, Brno; Mährisch-Ostrauer Handels- u. Gewerbe-Bank, Mor.-Ostrava; Oesterr. Industrie- u. Handels-Bank, Dunaj; K. k. priv. Steiermährische Eskompte-Bank, Gradec; Ústřední banka českých spořitelien, Praga; Wiener Lombard- und Eskompte- Bank, Dunaj; Zentralbank der Deutschen Sparkassen, Praga; Zivnostenska banka, Praga in pri tuzemskih podružnicah teh bančnih zavodov med povsod običajnimi urami.

Podpisovanja se mogó vršiti tudi s pomoćjo drugih avstrijskih bank, hranilnic, zavarovalnih zavodov in privatnih bankirjev.

Za podpisovanje veljajo naslednja določila:

1. Podpisovalna cena je določena s 93.60% dodavši 5½% obresti od kosa za čas od 1. oktobra 1915. l. do dneva, ko se papirji prevzamejo.
2. Podpisovanje se vrši na temelju zglasilnega obrazca, ki se dobe brezplačno pri imenovanih mestih. Subskripcija je mogoča tudi pismeno, en da bi se rabil zglasilni vzorec in sicer v tej obliki:

„Na podlagi razglašenih prijavnih pogojev se naročujem na Nom. K . . . 5½%nega avstrijskega vojnega zajma ter se zavezujem glede sprejetja in plačila v smislu dodelitve. Ob enem vplačam znesek . . .“

Vsakemu zamenovališću je z dovoljenjem finančnega ministra pridržano, določiti visokost vsake posamezne dodelitve.

3. Dodelitev se bo naznanila čim prej po zaključeni subskripciji ter se bo ob enem podpisnik o tem obvestil.

4. Za dodeljene obveznice spadajoči iznos se mora vplačati pri dodelitvi do vstevši K 200 s celim zneskom obenem s prijavo, pri dodelitvi čez K 200 pa 10% nom. vrednosti pri prijavi, 6. dec. 1915 in 5. januarja 1916 vselej po 20%, 5. februarja 1916 25%, in 6. marca 1916 pa ostanek protivrednosti.

5. Zglasitve na gotove oddelke se zamore samo toliko upoštevati, kolikor smatra znamenovalnica, da more ustreči.

6. Oddaja se vrši ravnotam, kjer se je znamenovalo.

7. Do izgotovitve definitivnih kosov se znamenovalcem na zahtevo izroče interimni listi, ki se zamenjajo v definitivne kose brez vraćunanja zamenjalne pristojbine na istem kraju, kjer so se izdali interimni listi.

Za izvršitev subskripcij pri c. kr. pošthranilničnem uradu na Dunaju in pri od njega pooblašćenih nabiralnih (c. kr. poštnih uradih) veljajo določila, ki jih posebej razglasi c. kr. pošthranilnični urad.

Avstro-Ogrska banka in blagajnica za vojna posojila (Kriegsdarlehenkasse) dajeta proti temu, da se polože zadolžnice, oziroma začasnice vojnega zajma kakor ročna zastava, posojila po obrestni meri, ki je znižana za ½ procenta, namreč po vsakokratni oficijalni eskomptni obrestni meri. Ta udobna obrestna mera ostane pa v kreposti za čas privilegija Avstro-ogrške banke, t. j. do 31. decembra 1917.

Omenjena dva zavoda delita posojila po oficijelni obrestni meri tudi na druge pripravne vrednostne papirje, ako je posojilo namenjeno za plačilo zneska, ki je bil subskribiran na podlagi tega posojila.

Za taka podaljšana posojila se takisto dovoljuje ugodnost znižane obrestne mere in sicer do 31. decembra 1917. Na zahtevo se pri dovolitvi posojil, ki se med zgornjimi vplačilnimi termini dokazano porabijo za vplačilo subskribirane vsote, namesto vsakokratne eskomptne obrestne mere zagotovi stalna obrestna mera 5% na leto do 31. decembra 1917.

Za povrnitev posojil, ki se dokazano tekom gornjih vplačilnih terminov najamejo pri kakem kreditnem zavodu (banki, hranilnici, posojilnici itd.) z namenom znamenjanja tega vojnega posojila, dajeta Avstro-ogrška banka in vojnoposojilna blagajnica nova posojila po stalni obrestni meri po 5% in jih tudi podaljšujeta po tem trdnem obrestnem merilu do 31. decembra 1917.

Vojnaposojilna blagajnica je pooblašćena na podlagi § 6. točka 3 ces. naredbe od 19. septembra 1914 drž. zak. št. 248 z ozirom na v navedeni cesarski naredbi predpisana ravnanja načela dovoljevati posojila tudi proti zastavi hipotekarnih terjatev, ki nudijo zakonito varnost (§ 1374. o. d. z.).

Na Dunaju, meseca oktobra 1915. l.